



EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 19.10.2011
KOM(2011) 658 lopullinen
2011/0300 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen
N:o 1364/2006/EY kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEK(2011) 1233 lopullinen}
{SEK(2011) 1234 lopullinen}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan energiainfrastruktuurin uudenaikaistaminen ja laajentaminen ja verkkojen yhteenliittäminen yli rajojen vaatii vielä laajoja toimia, jotta voidaan saavuttaa kilpailukykyä, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevat unionin keskeiset energiapoliittiset tavoitteet.

Tästä syystä 17. marraskuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa *Energiainfrastruktuurien painopisteet vuodelle 2020 ja sen jälkeen*¹ peräänkuulutettiin uutta EU:n energiainfrastruktuuripolitiikkaa koordinoimaan ja optimoimaan verkon kehittämistä koko mantereen laajuisesti. Tiedonannossa vahvistettiin tarve uudistaa perinpohjaisesti Euroopan laajuisia energiaverkkoja (TEN-E) koskeva politiikka ja rahoituskehys.

Uusi energiainfrastruktuuripolitiikka on välttämätön sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus saadaan toimimaan käytännössä, että energian sisämarkkinat saadaan toteutettua ja eristyneet alueet saadaan liitettyä verkkoon, että energian vaihtoehtoiset toimitus- tai siirtoreitit ja lähteet saadaan käyttöön ja että uusiutuvia energialähteitä kehitetään ja ne voivat kilpailla perinteisten energialähteiden kanssa. Tätä korosti myös 4. helmikuuta 2011 kokoontunut Eurooppa-neuvosto.

Komissio antoi 29. kesäkuuta 2011 tiedonannon *Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio* seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä (2014–2020)². Siinä ehdotetaan, että perustetaan Verkkojen Eurooppa -väline, jonka avulla pyritään saattamaan valmiiksi ensisijaiset energia-, liikenne- ja digitaaliset infrastruktuurit. Välineeseen osoitetaan 40 miljardia euroa, josta 9,1 miljardia energia-alalle³.

Tässä ehdotuksessa esitetään Euroopan laajuisten energiaverkkojen viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta koskevat säännöt, jotta voidaan saavuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen energiapoliittiset tavoitteet eli varmistaa energian sisämarkkinoiden toiminta, taata unionin energiansaanti, edistää energiatehokkuutta ja uusien ja vaihtoehtoisten energiamuotojen kehittämistä sekä edistää energiaverkkojen yhteenliittämistä.

Erityisesti tällä asetuksella pyritään saavuttamaan energian sisämarkkinoiden täydellinen yhdentyminen, muun muassa varmistamalla, ettei yksikään jäsenvaltio ole eristyksissä Euroopan verkoista. Se edistää myös kestävästä kehityksestä ja ympäristönsuojelusta, koska sen avulla unioni voi saavuttaa tavoitteensa vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla⁴, parantaa energiatehokkuutta 20 prosentilla ja nostaa uusiutuvien energialähteiden osuus 20 prosenttiin energian loppukäytöstä vuoteen 2020 mennessä, samalla kun varmistetaan energian toimitusvarmuus ja jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus.

¹ KOM(2010) 677.

² KOM(2011) 500/I lopullinen ja KOM(2011) 500/II lopullinen (alakohtaisia politiikkoja koskevat luvut).

³ Kaikki määrät vuoden 2011 hintoina.

⁴ 30 prosentilla, jos olosuhteet ovat oikeat.

Näiden tavoitteiden kautta tämä ehdotus edistää älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua ja tuo koko Euroopan unionille kilpailukykyyn ja taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyviä hyötyjä.

Tästä syystä tässä aloitteessa määritellään vuoteen 2020 ja siitä eteenpäin ulottuvaksi ajanjaksoksi rajallinen määrä Euroopan laajuisia ensisijaisia energiakäytäviä ja -alueita, jotka kattavat sähkö- ja kaasuverkot sekä öljyn ja hiilidioksidin siirtoinfrastruktuurin, joissa Euroopan unionin toiminnasta saadaan eniten hyötyä. Nämä ensisijaiset käytävät ja alueet pyritään toteuttamaan

- sujuvoittamalla lupamenettelyjä, jotta niiden kestoa voidaan merkittävästi lyhentää yhteistä etua koskevista hankkeista ja jotta voidaan lisätä yleisön osallistumista tällaisten hankkeiden toteuttamiseen ja parantaa hankkeiden yleistä hyväksyntää;
- helpottamalla sähkö- ja kaasualan yhteistä etua koskevien hankkeiden sääntelyllistä kohtelua jakamalla kustannukset saavutettujen hyötyjen perusteella ja varmistamalla, että hyväksytyt tuotot vastaavat riskejä;
- varmistamalla yhteistä etua koskevien hankkeiden toteutus tarjoamalla tarvittavaa markkinaehtoista ja suoraa EU:n rahoitustukea. Viimeksi mainitun osalta tällä ehdotuksella luodaan pohja sille, että yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada EU:n rahoitustukea Verkkojen Eurooppa -välineestä, josta annetaan erillinen lainsäädäntöehdotus.

Ehdotus on strateginen prioriteetti komission vuoden 2011 työohjelmassa.

Yleinen tausta

Energiainfrastruktuurin yhteenliittämistä ja mukauttamista uusia tarpeita vastaaviksi koskeva haaste on mittava ja polttava ja koskee kaikkia energiasektoreita.

Sähköverkkoja on parannettava ja uudenaikaistettava, jotta kasvavaan kysyntään voidaan vastata. Tämä kasvu johtuu merkittävästä siirtymästä koko energian arvoketjussa ja energialähteiden valinnassa. Verkkoja on myös kiireellisesti laajennettava ja niiden kapasiteettia on lisättävä, muun muassa sähkönsiirron valtaväylien avulla, markkinoiden yhdentymisen edistämiseksi ja verkon nykyisen turvallisuustason ylläpitämiseksi, mutta erityisesti uusiutuvista lähteistä tuotetun sähkön siirtämiseksi ja sen tuotannon tasapainottamiseksi. Tällaisen sähkön tuotannon arvioidaan yli kaksinkertaistuvan vuosina 2007–2020. Samaan aikaan EU:n vuodelle 2020 asettamien energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden osuutta koskevien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää verkkojen suurempaa innovatiivisuutta ja älykkyyttä sekä siirto- että jakelutasolla. Tämä voidaan toteuttaa erityisesti hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Olettaen että kaasun tarjonta pysyy vakaana, kaasu tulee tulevinakin vuosikymmeninä olemaan keskeisessä asemassa EU:n energiavalikoimassa ja sen merkitys kasvaa varapolttoaineena teholtaan vaihtelevassa sähköntuotannossa. Keskipitkällä aikavälillä omien perinteisten kaasuvarojen ehtyminen edellyttää kasvavaa ja monipuolisempaa tuontia. Kaasuverkkoihin kohdistuu uusia joustavuusvaatimuksia, jotka lisäävät tarvetta kaksisuuntaisille putkijohdoille, suuremmalle varastointikapasiteetille ja joustaville toimituslähteille, mukaan lukien nesteytetty maakaasu (LNG) ja paineistettu maakaasu (CNG).

Kun otetaan huomioon öljyn asema energialähteiden valikoimassa tulevana vuosikymmeninä, on strategisesti tärkeää varmistaa keskeytymättömät raakaöljyn toimitukset Keski- ja Itä-Euroopassa sijaitseviin EU:n sisämaavaltioihin, jotka ovat nykyisin riippuvaisia rajallisista toimitusreiteistä.

Hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiteknologiat pienentäisivät hiilidioksidipäästöjä suuressa mittakaavassa ja mahdollistaisivat fossiilisten polttoaineiden käytön, sillä fossiiliset polttoaineet pysyvät tärkeänä energialähteenä sähköntuotannossa myös tulevana vuosikymmeninä. Rajat ylittävän hiilidioksidin siirtoverkon tuleva kehittäminen edellyttää, että infrastruktuurin suunnittelu ja kehittäminen Euroopan tasolla aloitetaan heti.

Komissio arvioi energianeuvostolle kesäkuussa 2011 antamassaan kertomuksessa⁵, että Euroopan kannalta merkittävien energiainfrastruktuurien kokonaisinvestointitarve vuoteen 2020 mennessä on noin 200 miljardia euroa, joka jakautuu seuraavasti:

- noin 140 miljardia euroa korkeajännitteisiin sähkönsiirtojärjestelmiin maalla ja merellä sekä varastointiin ja älykkäisiin verkkosovelluksiin siirto- ja jakelutasolla;
- noin 70 miljardia euroa korkeapaineisiin kaasunsiirtoputkiin (EU:hun tuleviin ja jäsenvaltioiden välisiin), varastoihin, nesteytetyn/paineistetun maakaasun (LNG/CNG) terminaaleihin ja vastakkaisvirtausinfrastruktuuriin;
- noin 2,5 miljardia euroa hiilidioksidin siirtoinfrastruktuuriin.

Investointien määrät kasvavat vuosina 2011–2020 noin 30 prosenttia kaasun osalta ja jopa 100 prosenttia sähkön osalta nykytasoon verrattuna. Nämä investointihaasteet ja investointien kiireellisyys erottavat energiainfrastruktuurit selvästi muiden alojen infrastruktuureista, sillä energiaverkot ovat ennakoedellytys vuodelle 2020 asetettujen energia- ja ilmastotavoitteiden ja pidemmän aikavälin ilmastotavoitteiden saavuttamiselle.

Tärkeimpiä yksilöityjä esteitä, jotka voivat – jos tilanteen oletetaan säilyvän muuttumattomana – estää investointeja toteutumasta tai siirtää niitä kauas vuoden 2020 määräajan tuolle puolen, ovat lupien myöntämiseen liittyvät ongelmat (pitkälliset ja tehottomat lupamenettelyt ja kansalaisten vastustus), sääntelyyn liittyvät ongelmat (toimintakehys ei sovellu Euroopan ensisijaisten infrastruktuurikäytävien ja -aloitteiden toteuttamiseen) ja rahoitukseen liittyvät ongelmat (toimijoiden rajallinen rahoituskapasiteetti, mukautettujen rahoitusvälineiden ja riittävän tuen puute).

Voimassa olevat säännökset ja määräykset

TEN-E-kehys kehitettiin ja muotoiltiin 1990-luvulla peräkkäisillä TEN-E-suuntaviivoilla sekä TEN-E-rahoitusasetuksella. Vuonna 2006 annetuissa Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevissa suuntaviivoissa⁶ luetellaan noin 550 hanketta, jotka voivat saada yhteisön tukea. Hankkeet on jaoteltu seuraaviin kolmeen luokkaan: Euroopan etua koskevat hankkeet (yhteensä 42), ensisijaiset hankkeet ja yhteistä etua koskevat hankkeet. Hankkeet kattavat ainoastaan sähkö- ja kaasuinfrastruktuurin. Huhtikuussa 2010 julkaistussa kertomuksessa Euroopan laajusten energiaverkkojen toteuttamisesta vuosina 2007–2009⁷ todettiin, että

⁵ SEC(2011) 755.

⁶ Päätos N:o 1364/2006/EY.

⁷ KOM(2010) 203 ja SEC(2010) 505.

vaikka TEN-E-politiikka on vaikuttanut myönteisesti valittuihin hankkeisiin antamalla niille poliittista näkyvyyttä, siltä puuttuu ylhäältä alas -lähestymistapa eikä se ole tarpeeksi hyvin kohdennettu ja riittävän joustava, jotta se voisi täyttää määritellyt infrastruktuuripuutteet.

TEN-rahoitusasetuksessa⁸, joka annettiin 20. kesäkuuta 2007, vahvistetaan ehdot osarahoituksen antamiselle TEN-E-hankkeille. Tähän on osoitettu 155 miljoonan euron määrärahat vuosiksi 2007–2013. TEN-E-ohjelman rahoitusvarat ja rakenne ovat kuitenkin osoittautuneet riittämättömiksi, kun otetaan huomioon meneillään oleva perustava muutos kohti vähähiilistä energiajärjestelmää ja sen myötä energiainfrastruktuureissa tulevana vuosina tarvittavat merkittävät muutokset ja investoinnit (rajallinen budjetti, ei riskinhallintavälineitä, ei EU:n ulkopuolista rahoitusta, riittämätön synergia muiden EU:n rahastojen kanssa).

Talous- ja rahoituskriisin johdosta perustetussa Euroopan energia-alan elvytysohjelmassa⁹ on ensimmäistä kertaa osoitettu merkittäviä kertaluonteisia rahoitusmääriä (noin 3,85 miljardia euroa) rajalliselle määrälle tukikelpoisia hankkeita kaasu- ja sähköinfrastruktuurien, merituulivoiman ja hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin demonstrointihankkeiden aloilla.

Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

Tämä aloite on osa älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa¹⁰, jonka lippulaivahankkeessa ”Resurssitehokas Eurooppa” energiainfrastruktuurit ovat keskeisessä asemassa. Siinä korostetaan tarvetta parantaa Euroopan verkot nopeasti ”älykkääksi superverkoksi”, joka liittää verkot yhteen koko mantereen laajuisesti ja joka mahdollistaa erityisesti uusiutuvien energialähteiden liittämisen verkkoon. Tässä aloitteessa määritellyt ensisijaiset käytävät ja alueet ja siinä ehdotetut lupien myöntämiseen, sääntelyyn ja rahoitukseen liittyvät toimenpiteet ovat täysin linjassa näiden tavoitteiden kanssa.

Ehdotuksella on tarkoitus korvata voimassa olevat TEN-E-suuntaviivat. Se muodostaa loogisen kokonaisuuden Verkkojen Eurooppa -välineen kanssa, joka on kehitetty korvaamaan nykyinen TEN-rahoitusasetus.

Tämä aloite edistää myös olennaisesti kahden vuodelle 2020 asetetun sitovan tavoitteen eli uusiutuvien energialähteiden 20 prosentin osuuden ja kasvihuonekaasupäästöjen 20 prosentin¹¹ vähennyksen saavuttamista kustannustehokkaalla tavalla, ja sen avulla pyritään noudattamaan komission tiedonannossa *Etenemissuunnitelma – siirtyminen kilpailukykyiseen vähähiiliseen talouteen vuonna 2050* esitettyä etenemispolkua sekä EU:n pitkän aikavälin tavoitetta vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80–95 prosenttia vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna¹².

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 11 artiklan mukaisesti ehdotuksessa nykyiset ympäristönsuojeluvaatimukset sisällytetään energiainfrastruktuurien toteuttamiseen.

⁸ Asetus (EY) N:o 680/2007.

⁹ Asetus (EY) N:o 663/2009.

¹⁰ KOM(2010) 2020.

¹¹ 30 prosentin, jos olosuhteet ovat oikeat.

¹² KOM(2011) 112 ja SEC(2011)288.

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMISEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TULOKSET

Kuulemiset, tiedonkeruu ja asiantuntijatiedon käyttö

Ehdotuksen pohjana on käytetty laajasti jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kannanottoja, joita on saatu eri yhteyksissä (korkean tason konferenssit, työryhmät, seminaarit), mukaan lukien julkiset kuulemiset lupien myöntämisestä ja infrastruktuurihankkeiden rahoittamisesta hankejoukkovelkakirjojen avulla¹³. Ehdotettujen toimintavaihtoehtojen vaikutuksia analysoitiin vuonna 2010 ja 2011 toteutetuissa vaikutusten arvioinneissa, joissa käytettiin erilaisten mallien ja lukuisten selvitysten tuloksia. Erilliset selvitykset teetettiin investointitarpeista, lupien myöntämisestä ja rahoituskysymyksistä. Molemmissa vaikutusten arvioinneissa tarkasteltiin vaihtoehtojen taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristövaikutuksia ottaen huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.

Vaikutusten arviointi

Vuonna 2010 tehdyssä ensimmäisessä vaikutusten arvioinnissa keskityttiin uuden aloitteen soveltamisalaan sen kattamien energiasektoreiden suhteen, sen rakenteeseen painopisteiden määrittelyn ja yhteistä etua koskevien hankkeiden valinnan suhteen sekä alueellisen koordinoinnin ja yhteistyön muotoon ja lupien myöntämisen yleisiin periaatteisiin.

Tämän ensimmäisen analyysin perusteella vuoden 2011 vaikutusten arvioinnissa analysoitiin huomattavasti yksityiskohtaisemmin lupien myöntämiseen ja julkiseen kuulemiseen sekä sääntelyyn ja rahoitukseen liittyviä toimintavaihtoehtoja, joita olisi sovellettava yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jotka hyväksytään toteutettaviksi aiemmin määriteltujen infrastruktuuripainopisteiden joukosta. Kunkin yksilöidyn esteen osalta arvioitiin, mitä toimivia ja kustannustehokkaita ratkaisuja on saatavilla.

Lupien myöntäminen ja julkinen kuuleminen

Analyysissa verrattiin kolmea vaihtoehtoa: yhteiseen etuun perustuvan järjestelmän luominen; lupaprosessin organisointia ja kestoa koskevat säännöt, erityisesti keskitetty palvelupiste ja määräaika; ja näiden kahden vaihtoehdon yhdistelmä.

Luontodirektiiviin liittyvien toimenpiteiden osalta Euroopan yhteiseen etuun perustuvalla järjestelmällä odotetaan oleva merkittävä vaikutus paikalliseen kasvistoon ja eläimistöön ainoastaan erittäin pienessä joukossa yhteistä etua koskevia hankkeita, joiden on todettu olevan mahdollisesti ristiriidassa Natura 2000 -alueiden kanssa. Nämä hankkeet ovat kuitenkin olennaisen tärkeitä energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaikkein myönteisin kokonaisvaikutus arvioidaan olevan viimeksi mainitulla toimintavaihtoehdolla, sillä se johtaisi lähes kaikkien tarvittavien yhteistä etua koskevien hankkeiden valmistumiseen vuoteen 2020 mennessä, kunhan sääntelyn ja rahoituksen alalla toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet. Ympäristövaikutukset, sosiaaliset vaikutukset työllisyyteen ja taloudelliset vaikutukset bkt:hen arvioidaan muita vahvemmiksi tässä toimintavaihtoehdossa, koska kaikki yhteistä etua koskevat hankkeet toteutuisivat. Myös hallintokustannuksissa saavutettaisiin huomattava säästö.

¹³ Ks. tähän ehdotukseen liittyvän vaikutusten arvioinnin 1.2.1 kohta.

Säätelykysymykset

Analyysissa verrattiin kolmea vaihtoehtoa: rajat ylittävä kustannusten jakaminen, investointikannustimet ja näiden kahden vaihtoehdon yhdistelmä.

Analyysi osoittaa, että sekä ennakoiva rajat ylittävä kustannustenjakomekanismi että hankkeen toteuttajalle aiheutuvaa riskiä vastaavat kannustimet ovat välttämättömiä, jotta voidaan varmistaa sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttaminen, joiden kannattavuuteen liittyy haasteita. Näiden toimien taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset ovat mittavat ja myönteiset.

Rahoitus

Jotta voitaisiin arvioida kaikkia infrastruktuurien kehittämiseen liittyviä mahdollisia toimenpiteitä, analyysissa käsiteltiin myös neljää rahoitusvaihtoehtoa, vaikka niitä koskevat poliittiset toimenpiteet muotoillaankin vasta Verkkojen Eurooppa -välineessä. Vaihtoehdot olivat seuraavat: riskinjakovälineiden käyttö (mukaan lukien hankejoukkovelkakirjat ja takuut), riskipääomavälineiden käyttö (mukaan lukien pääomaosakkuudet), avustusten myöntäminen hanketutkimuksille ja rakentamiselle sekä avustusten, riskinjakovälineiden ja riskipääomavälineiden yhdistelmä.

Viimeksi mainitulla toimintavaihtoehdolla on myönteisin kokonaisvaikutus, koska siinä kumuloituvat yksittäisten vaihtoehtojen myönteiset vaikutukset. Se tarjoaa joustavan yhdistelmän markkinaehtoisia välineitä ja suoraa rahoitustukea ja johtaa synergioihin ja tehokkuuden paranemiseen tarjoamalla kustannustehokkaimman ratkaisun kunkin hankkeen erityisiin riskeihin nähden. Tämä vaihtoehto vastaa myös Verkkojen Eurooppa -välineessä ehdotettuja toimenpiteitä.

3. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Ehdotetussa asetuksessa asetetaan etusijalle 12 strategista Euroopan laajuista energiainfrastruktuurikäytävää ja -aluetta. Siinä vahvistetaan säännöt sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden yksilöimiseksi määritellyissä energiainfrastruktuuriluokissa, jotka ovat välttämättömiä näiden ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi. Tätä varten siinä vahvistetaan valintaprosessi, joka perustuu alueellisiin asiantuntijaryhmiin ja jossa Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolla (ACER) on neuvoa-antava asema. Lopullisen päätöksen yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin laajuisesta luettelosta tekee komissio. Luettelo päivitetään kahden vuoden välein. Alueelliset asiantuntijaryhmät ja Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto vastaavat yhteistä etua koskevien hankkeiden toteutuksen seurannasta ja arvioinnista. Komissio voi nimittää eurooppalaisen koordinaattorin yhteistä etua koskevilla hankkeilla, jotka ovat ajautuneet vaikeuksiin.

Ehdotuksessa vahvistetaan yhteiseen etuun perustuva järjestelmä yhteistä etua koskeville hankkeille. Järjestelmässä annetaan yhdelle kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle kussakin jäsenvaltiossa vastuu yhteistä etua koskevien hankkeiden lupaprosessin koordinoinnista ja valvonnasta. Lisäksi siinä vahvistetaan avoimuutta ja yleisön osallistumista koskevat vähimmäisvaatimukset ja määritellään lupaprosessin pisin sallittu kesto. Ehdotuksessa selvennetään, että yhteistä etua koskevat hankkeet voidaan tietyin ehdoin toteuttaa ”yleisen edun kannalta pakottavista syistä”, joista säädetään direktiiveissä 92/43/EY

ja 2000/60/EY. Nämä toimenpiteet ovat oikeassa suhteessa toiminnan tavoitteeseen, sillä niillä pyritään saavuttamaan kansallisten hallinnollisten menettelyjen yhdenmukaistaminen vähimmäistasolla siten, että voidaan helpottaa yhteistä etua koskevien hankkeiden (pääasiassa rajat ylittävää) toteuttamista. Jäsenvaltiot voivat vapaasti suunnitella tämän asetuksen vaatimusten noudattamisen edellyttämät erityiset sisäiset menettelynsä kansallisen oikeusjärjestelmiensä mukaisesti.

Ehdotetussa asetuksessa vahvistetaan menetelmä ja prosessi yhdenmukaistetun, energiajärjestelmän laajuisen kustannus-hyötyanalyysin tekemiselle sähkö- ja kaasualan yhteistä etua koskevista hankkeista. Tämän menetelmän pohjalta siinä annetaan kansallisten sääntelyviranomaisten ja ACERin tehtäväksi näiden alojen yhteistä etua koskevien hankkeiden kustannusten jakaminen rajojen yli sen mukaan, kuinka paljon hyötyä niistä aiheutuu jäsenvaltioille, joita hankkeet koskevat joko suoraan tai välillisesti. Kansallisia sääntelyviranomaisia pyydetään myös tarjoamaan tariffien kautta asianmukaisia kannustimia sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamiselle, joihin kohdistuu perustelluista syistä tavallista suurempia riskejä.

Lisäksi asetuksessa määritellään ehdot, joiden mukaisesti yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada Verkkojen Eurooppa -välineestä unionin rahoitustukea sekä tutkimuksiin (saatavilla kaikkiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin öljysektorin hankkeita lukuun ottamatta) että töihin (saatavilla kaikkiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin älykkäiden verkkojen ja hiilidioksidin alalla ja kaikkiin tietyt ehdot täyttäviin sähkö- ja kaasualan yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, etenkin niihin, joista on tehty päätös rajat ylittävästä kustannusten jaosta).

Oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 172 artiklaan. SEUT-sopimuksen 171 artiklan 1 kohdan mukaan ”unioni vahvistaa joukon suuntaviivoja, jotka koskevat suunniteltujen toimien tavoitteita, painopisteitä ja pääperiaatteita Euroopan laajuisten verkkojen alalla; näissä suuntaviivoissa yksilöidään yhteistä etua koskevat hankkeet”. SEUT-sopimuksen 172 artiklassa määrätään, että suuntaviivat ja muut 171 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet hyväksytään yhteispäätösmenettelyllä.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta sovelletaan tähän ehdotukseen, koska energia-asiat eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Energiansiirtoinfrastruktuuri on luonteeltaan ja vaikutuksiltaan Euroopan laajuinen tai ainakin rajat ylittävä. Jäsenvaltiotason sääntely ei sovellu tässä tapauksessa, sillä yksittäisillä kansallisilla hallinnoilla ei ole toimivaltaa käsitellä näitä infrastruktuureja kokonaisuudessaan. Taloudelliselta kannalta energiaverkkojen kehittäminen voidaan toteuttaa parhaiten, kun sitä suunnitellaan koko Euroopan näkökulmasta, joka kattaa sekä EU:n että jäsenvaltioiden toimet molempien toimivaltuuksia kunnioittaen. Siksi ehdotettu asetus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Suhteellisuusperiaate ja sääntelytavan valinta

Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, kun otetaan huomioon unionin tasolla vahvistetut energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteet sekä riittävien energiainfrastruktuurien kehittämisen kohtaamat esteet. Valittu oikeudellinen väline on asetus, jota sovelletaan sellaisenaan ja joka on kaikilta osiltaan velvoittava. Tällainen

toimenpide on välttämätön, jotta voidaan varmistaa ensisijaisten energiainfrastruktuurien toteuttaminen vuoteen 2020 mennessä.

Etenkin sellaisen lupien myöntämistä koskevan kehyksen vahvistaminen, jossa toimivalta on kansallisilla viranomaisilla, johon sisältyy selkeät määräajat ja jossa lupaprosessi voidaan toteuttaa kansallisten erityispiirteiden mukaan, on oikeassa suhteessa tavoitteeseen, jonka mukaan lupaprosessia on nopeutettava.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tämän ehdotuksen kaikkia talousarviovaikutuksia käsitellään Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevaan asetusehdotukseen liittyvässä rahoitus selvityksessä.

5. LISÄTIETOJA

Lainsäädännön kumoaminen

Ehdotuksen hyväksyminen johtaa päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamiseen 1. tammikuuta 2014 alkaen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta sellaisen rahoitustuen antamiseen, jatkamiseen tai muuttamiseen, jonka komissio on myöntänyt voimassa olevan TEN-rahoitusasetuksen nojalla julkaistujen ehdotuspyyntöjen pohjalta tämän päätöksen kohteena oleville hankkeille tai rakennerahastoista tuetuille TEN-E-hankkeille.

Euroopan talousalue (ETA)

Ehdotus on Euroopan talousalueen kannalta merkittävä, minkä vuoksi se olisi ulotettava kattamaan myös Euroopan talousalue.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹⁴,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon¹⁵,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 komission ehdotuksen uuden Eurooppa 2020 -strategian käyttöönotosta. Yksi Eurooppa 2020 -strategian¹⁶ painopisteistä on kestävä kasvu, joka saavutetaan edistämällä resurssitehokkaampaa, ympäristömyötäisempää ja kilpailukykyisempää taloutta. Energiainfrastruktuurit nostetaan keskeiseen asemaan strategian lippulaiva-aloitteessa ”Resurssitehokas Eurooppa”, jossa korostetaan tarvetta parantaa Euroopan verkkoja nopeasti siten, että ne voidaan liittää yhteen koko mantereen laajuisesti ja mahdollistetaan erityisesti uusiutuvien energialähteiden liittäminen verkkoon.
- (2) Komission tiedonannossa *Energiainfrastruktuurien painopisteet vuodelle 2020 ja sen jälkeen – Suunnitelma integroitua eurooppalaista energiaverkkoa varten*¹⁷ sekä sen pohjalta 28 päivänä helmikuuta 2011 annetuissa liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston päätelmissä ja 6 päivänä heinäkuuta 2011 annetussa Euroopan

¹⁴ EUVL C , , s. .

¹⁵ EUVL C , , s. .

¹⁶ KOM(2010) 2020.

¹⁷ KOM(2010) 677.

parlamentin päätöslauselmassa peräänkuulutettiin uutta energiainfrastruktuuripolitiikkaa, jonka avulla voidaan optimoida verkkojen kehittäminen Euroopan tasolla vuoteen 2020 ulottuvana ajanjaksona ja sen jälkeen, jotta unioni voisi saavuttaa kilpailukykyä, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevat keskeiset energiapoliittiset tavoitteensa.

- (3) Helmikuun 4 päivänä 2011 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti tarvetta nykyaikaistaa ja laajentaa Euroopan energiainfrastruktuuria ja liittää verkot yhteen yli rajojen, jotta jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus saataisiin toimimaan käytännössä, saataisiin käyttöön vaihtoehtoisia energian toimitus- tai kauttakulkureittejä ja lähteitä ja uusiutuvia energialähteitä kehitettäisiin siten, että ne voivat kilpailla perinteisten energialähteiden kanssa. Eurooppa-neuvosto painotti, ettei minkään EU:n jäsenvaltion pitäisi enää vuoden 2015 jälkeen olla eristyksissä Euroopan kaasun- ja sähköverkoista tai joutua tilanteeseen, jossa sen energiavarmuus vaarantuu sopivien liitännöiden puuttumisen vuoksi.
- (4) Syyskuun 6 päivänä 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1364/2006/EY¹⁸ vahvistetaan Euroopan laajuisia energiaverkkoja (TEN-E) koskevat suuntaviivat. Suuntaviivojen tavoitteena on tukea unionin energian sisämarkkinoiden toteuttamista edistämällä samalla energiavarojen järjestyksellistä tuotantoa, siirtoa, jakelua ja käyttöä, vähentää epäsuotuisissa asemassa olevien ja saarialueiden eristyneisyyttä, turvata unionin energiantoimitukset ja monipuolistaa niitä myös yhteistyössä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa sekä edistää kestävästä kehityksestä ja ympäristönsuojelusta.
- (5) Nykyisen TEN-E-kehityksen arviointi on osoittanut selvästi, että vaikka tämä politiikka on vaikuttanut myönteisesti valittuihin hankkeisiin antamalla niille poliittista näkyvyyttä, siitä puuttuu kuitenkin kokonaisnäkemys eikä se ole tarpeeksi hyvin kohdennettu ja riittävän joustava, jotta se voisi täyttää määritellyt infrastruktuuripuutteet.
- (6) Olemassa olevien energiainfrastruktuurien parantamisen ja uusien energiainfrastruktuurien käyttöönoton nopeuttaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan saavuttaa unionin energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteet eli saattaa valmiiksi energian sisämarkkinat, turvata energiansaannin varmuus, etenkin kaasun ja öljyn osalta, sekä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla¹⁹, kasvattaa uusiutuvien energialähteiden osuus energian loppukäytöstä 20 prosenttiin²⁰ ja parantaa energiatehokkuutta 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. Samaan aikaan unionin on valmisteltava infrastruktuurejaan energiajärjestelmänsä hiilestä irtautumiseen vuoteen 2050 ulottuvalla pidemmällä aikavälillä.
- (7) Vaikka energian sisämarkkinat ovat oikeudellisesti olemassa siinä muodossa missä ne on määritelty sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/72/EY²¹ ja maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13

¹⁸ EUVL L 262, 22.9.2006, s. 1.

¹⁹ 30 prosentilla, jos olosuhteet ovat oikeat.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16).

²¹ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55.

päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/73/EY²², ne ovat edelleen hajanaiset, koska kansallisia energiaverkkoja ei ole liitetty riittävällä tavalla yhteen. Unionin laajuiset integroidut verkot ovat kuitenkin olennaisen tärkeitä, jotta voidaan varmistaa kilpaillut ja hyvin toimivat yhdenmetyt markkinat, jotka edistävät kasvua, työllisyyttä ja kestävä kehitystä.

- (8) Unionin energiainfrastruktuureja olisi parannettava, jotta voidaan parantaa niiden kykyä sietää luonnonkatastrofeja tai ihmisen aiheuttamia onnettomuuksia, ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia ja turvallisuushuolia tai ehkäistä näitä; tämä koskee erityisesti Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista, 8 päivänä joulukuuta 2008 annetussa neuvoston direktiivissä 2008/114/EY²³ määriteltyjä Euroopan elintärkeitä infrastruktuureja.
- (9) Älykkäiden verkkojen merkitys unionin energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa on tunnustettu komission tiedonannossa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *Älykkäät verkot: innovoinnista käyttöön*²⁴.
- (10) Komission tiedonannossa *EU:n energiapolitiikka: yhteistyö rajanaapureiden kanssa*²⁵ korostetaan, että unionin olisi ulkosuhteissaan pyrittävä edistämään energiainfrastruktuurien kehittämistä sosioekonomisen kehityksen tukemiseksi unionin rajojen ulkopuolella. Unionin olisi helpotettava infrastruktuurihankkeita, joiden avulla unionin energiaverkot yhdistetään kolmansien maiden verkkoihin erityisesti naapurimaissa sekä maissa, joiden kanssa unioni on sopinut erityisestä energia-alan yhteistyöstä.
- (11) Euroopan kannalta merkittävän sähkön- ja kaasunsiirtoinfrastruktuurin investointitarpeiksi arvioidaan noin 200 miljardia euroa vuoteen 2020 mennessä. Investointimäärien huomattava lisäys aikaisempiin trendeihin verrattuna ja kiireellinen tarve toteuttaa ensisijaiset energiainfrastruktuurit edellyttää uutta lähestymistapaa energiainfrastruktuurien, erityisesti luonteeltaan rajat ylittävien infrastruktuurien, sääntelyyn ja rahoitukseen.
- (12) Kesäkuun 10 päivänä 2011 kokoontuneelle liikenne-, televiestintä- ja energianeuvostolle esitetyssä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa *Energiainfrastruktuurin investointitarpeet ja -vajeet*²⁶ varoitetaan, että noin puolet vuoteen 2020 mennessä tarvittavista kokonaisinvestoinneista on vaarassa joko myöhästyä tai jäädä kokonaan toteuttamatta lupien myöntämiseen, sääntelyyn ja rahoitukseen liittyvien esteiden takia.
- (13) Tässä asetuksessa esitetään Euroopan laajuisten energiaverkkojen viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta koskevat säännöt, jotta voidaan saavuttaa perussopimuksen energiapoliittiset tavoitteet eli varmistaa energian sisämarkkinoiden toiminta ja unionin energiansaanti, edistää energiatehokkuutta ja energian säästämistä

²² EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94.

²³ EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75.

²⁴ KOM(2011) 202 lopullinen.

²⁵ KOM(2011) 539.

²⁶ SEC(2011) 755.

ja uusien ja vaihtoehtoisten energiamuotojen kehittämistä sekä edistää energiaverkkojen yhteenliittämistä. Näiden tavoitteiden kautta tämä ehdotus edistää älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua ja tuo koko unionille kilpailukykyyn ja taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyviä hyötyjä.

- (14) Komissio on määritellyt kaikkien jäsenvaltioiden ja sidosryhmien tiiviin kuulemisen jälkeen 12 strategista Euroopan laajuista ensisijaista energiainfrastruktuuria, joiden toteuttaminen vuoteen 2020 mennessä on olennaisen tärkeää unionin energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Ensisijaisiin infrastruktuureihin sisältyy erilaisia maantieteellisiä alueita tai aihealueita sähkön siirron ja varastoinnin, kaasun siirron ja varastoinnin ja nesteytetyn tai paineistetun maakaasun infrastruktuurin, hiilidioksidin siirron ja öljyinfrastruktuurin aloilla.
- (15) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi yksilöitävä yhteisin, läpinäkyvin ja objektiivisin perustein sen mukaan, kuinka paljon ne vaikuttavat energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseen. Sähkön ja kaasun osalta ehdotettujen hankkeiden olisi oltava osa viimeisintä saatavilla olevaa kymmenvuotista verkonkehittämissuunnitelmaa. Suunnitelmassa olisi erityisesti otettava huomioon 4 päivänä helmikuuta 2011 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät tarpeesta integroida reuna-alueiden energiamarkkinat unionin sisämarkkinoihin.
- (16) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklan noudattamiseksi olisi perustettava alueelliset ryhmät, joiden tehtävänä on ehdottaa yhteistä etua koskevia hankkeita jäsenvaltioiden hyväksyttäviksi. Laajan yksimielisyyden saavuttamiseksi alueellisten ryhmien olisi varmistettava jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, hankkeiden toteuttajien ja asianomaisten sidosryhmien tiivis yhteistyö. Yhteistyön olisi mahdollisimman pitkälti perustuttava kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden olemassa oleviin alueellisiin yhteistyörakenteisiin ja muihin jäsenvaltioiden ja komission perustamiin rakenteisiin.
- (17) Yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin laajuisen luettelon olisi rajoituttava hankkeisiin, jotka edistävät eniten ensisijaisten strategisten energiainfrastruktuurikäytävien ja -alueiden toteuttamista. Tämä edellyttää, että luettelosta päättää komissio, kunnioittaen kuitenkin jäsenvaltioiden oikeutta hyväksyä niiden alueeseen liittyvät yhteistä etua koskevat hankkeet. Tähän asetukseen liittyvässä vaikutuksen arvioinnissa tehdyn analyysin mukaan tällaisten hankkeiden lukumääräksi arvioidaan noin 100 sähkön alalla ja 50 kaasun alalla.
- (18) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi toteutettava mahdollisimman pian ja niitä olisi seurattava ja arvioitava tiiviisti aiheuttamatta kuitenkaan liiallista hallinnollista taakkaa hankkeiden toteuttajille. Komission olisi nimitettävä eurooppalaiset koordinaattorit hankkeille, joissa kohdataan erityisiä vaikeuksia.
- (19) Lupamenettelyt eivät saisi aiheuttaa hallinnollisia rasitteita, jotka ovat kohtuuttomia hankkeen kokoon tai monimutkaisuuteen nähden, eivätkä ne saisi luoda esteitä Euroopan laajuisten verkkojen kehittämiselle ja markkinoille pääsylle. Helmikuun 19 päivänä 2009 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti tarvetta määritellä ja poistaa investointien esteet, muun muassa sujuvoittamalla suunnittelu- ja kuulemismenettelyjä. Nämä päätelmät vahvisti 4 päivänä helmikuuta 2011 kokoontunut Eurooppa-neuvosto, joka korosti jälleen, että on tärkeää sujuvoittaa ja parantaa lupamenettelyjä kansallista toimivaltaa kuitenkin rajoittamatta.

- (20) Yhteistä etua koskeville hankkeille olisi annettava prioriteettiasema kansallisella tasolla, jotta voidaan varmistaa niiden nopea hallinnollinen käsittely. Toimivaltaisten viranomaisten on pidettävä yhteistä etua koskevia hankkeita yleisen edun mukaisina. Hankkeille, joilla on haitallisia ympäristövaikutuksia, olisi myönnettävä lupa yleisen edun kannalta pakottavista syistä, kun kaikki direktiiveissä 92/43/EY ja 2000/60/EU säädetyt ehdot täyttyvät.
- (21) Yhden toimivaltaisen viranomaisen perustamisen kansallisella tasolla kokoamaan yhteen tai koordinoimaan kaikkia lupamenettelyjä ("keskitetty palvelupiste") pitäisi vähentää monimutkaisuutta, parantaa tehokkuutta ja avoimuutta ja edesauttaa jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tiivistämistä.
- (22) Vaikka yleisön osallistumisesta ympäristöalan päätöksentekomenettelyihin on olemassa vakiintuneet vaatimukset, lisätoimenpiteitä kuitenkin tarvitaan, jotta voidaan varmistaa korkeimpien mahdollisten avoimuutta ja yleisön osallistumista koskevien vaatimusten soveltaminen kaikissa yhteistä etua koskevien hankkeiden lupaprosessiin liittyvissä merkityksellisissä kysymyksissä.
- (23) Neuvoston direktiivin 85/337/EY, sellaisena kuin se on muutettuna Århusin ja Espoon yleissopimuksilla, moitteettoman ja koordinoitun täytäntöönpanon pitäisi varmistaa ympäristövaikutusten arvioinnin pääperiaatteiden yhdenmukaistaminen, myös rajat ylittävissä tapauksissa. Jäsenvaltioiden olisi koordinoitava yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyviä arviointejaan ja järjestettävä yhteisiä arviointeja, jos se on mahdollista.
- (24) Koska energiainfrastruktuureja on kehitettävä kiireellisesti, lupamenettelyjen yksinkertaistamiseen on liityttävä selkeä määräaika, johon mennessä asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätöksensä hankkeen rakentamisesta. Määräajan pitäisi johtaa menettelyjen tehokkaampaan määrittelyyn ja toteuttamiseen, eikä se missään tapauksessa saisi vaarantaa ympäristönsuojelua ja yleisön osallistumista koskevien korkeiden vaatimusten noudattamista.
- (25) Tämän asetuksen ja erityisesti sen lupien myöntämistä, yleisön osallistumista ja yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamista koskevien säännösten ei pitäisi rajoittaa kansainvälisen ja unionin lainsäädännön soveltamista, mukaan lukien ympäristön ja ihmisten terveyden suojelua koskevat säännökset sekä yhteisen kalastus- ja meripolitiikan nojalla hyväksytyt säännökset.
- (26) Kustannusten asianmukaista jakamista koskevan keskustelun lähtökohtana olisi käytettävä infrastruktuurihankkeen kustannusten ja hyötyjen arviointia, joka tehdään energiajärjestelmän laajuiseen analyysiin perustuvan yhdenmukaistetun menetelmän pohjalta osana kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia, jotka siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiset verkostot laativat verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun asetuksen (EY) N:o 714/2009²⁷ ja maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun asetuksen (EY) N:o 715/2009²⁸ mukaisesti ja jotka energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto arvioi energia-

²⁷ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15.

²⁸ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36.

alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun asetuksen (EY) N:o 713/2009²⁹ mukaisesti.

- (27) Entistä pidemmälle yhdenmukaisuudella energian sisämarkkinoilla tarvitaan selkeitä ja läpinäkyviä sääntöjä kustannusten jakamisesta rajojen yli, jotta voidaan nopeuttaa investointeja rajat ylittävään infrastruktuuriin. Helmikuun 4 päivänä 2011 kokoontunut Eurooppa-neuvosto muistutti, että on tärkeää edistää verkkoinvestointeja houkuttelevia sääntelypuutteita, joissa tariffit vahvistetaan rahoitustarpeita vastaavalle tasolle ja rajat ylittävien investointien kustannukset jaetaan asianmukaisesti kilpailua ja kilpailukykyä tehostaen, etenkin Euroopan teollisuuden kannalta, ja ottaen huomioon kuluttajiin kohdistuvat vaikutukset.
- (28) Voimassa olevassa energian sisämarkkinoita koskevassa lainsäädännössä edellytetään, että sähkö- ja kaasuverkkoihin pääsystä perittävissä tariffeissa on tarjottava asianmukaisia kannustimia investointeihin. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi energian sisämarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä soveltaessaan varmistettava, että yhteistä etua koskevien hankkeiden kannustimet, myös pitkän aikavälin kannustimet, ovat oikeassa suhteessa hankkeen riskeihin. Sähkön osalta tämä koskee erityisesti innovatiivisia siirtoteknologioita, jotka mahdollistavat uusiutuvien energialähteiden, hajautettujen energiaresurssien tai kysynnänohjauksen laajamittaisen integroinnin yhteenliitettyihin verkkoihin, ja kaasun osalta siirtoinfrastruktuureja, jotka tarjoavat markkinoille varakapasiteettia tai suurempaa joustavuutta, jotka mahdollistavat lyhyen aikavälin kaupankäynnin tai korvaavat toimitukset toimitushäiriöiden aikana.
- (29) Euroopan energia-alan elvytysohjelma (EEPR)³⁰ on osoittanut lisäarvon, jota saadaan kokoamalla yksityistä rahoitusta unionin merkittävän rahoitustuen avulla, jotta Euroopan kannalta merkittävät hankkeet voidaan toteuttaa. Helmikuun 4 päivänä 2011 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että joihinkin energiainfrastruktuurihankkeisiin voidaan tarvita jonkin verran julkista rahoitusta yksityisen lisärahoituksen saamiseksi. Talous- ja rahoituskriisin ja talousarviorajoitusten vuoksi seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä olisi kehitettävä avustusten ja rahoitusvälineiden kautta annettavaa kohdennettua tukea, joka houkuttelee uusia sijoittajia investoimaan ensisijaisesti energiainfrastruktuurikäytäviin ja -alueisiin samalla kun unionin rahoitusosuus pidetään mahdollisimman pienenä.
- (30) Sähkö-, kaasu- ja hiilidioksidialan yhteistä etua koskevien hankkeiden olisi voitava saada unionin rahoitustukea selvityksiin ja, tietyin ehdoin, töihin Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan ehdotetun asetuksen nojalla joko avustusten tai innovatiivisten rahoitusvälineiden muodossa. Näin voidaan varmistaa räätälöidyn tuen antaminen yhteistä etua koskeville hankkeille, jotka eivät ole kannattavia voimassa olevan rahoituskehyksen nojalla ja nykyisissä markkinaolosuhteissa. Rahoitustuen antamisessa olisi varmistettava tarvittava synergia muiden unionin politiikan alojen välineistä annettavan rahoituksen kanssa. Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitetaan Euroopan kannalta merkittäviä energiainfrastruktuureja, kun taas rakennerahastoista rahoitetaan paikallisesti tai alueellisesti merkittäviä älykkäitä energianjakeluverkkoja. Nämä kaksi rahoituslähdettä täydentävät siis toisiaan.

²⁹ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

³⁰ EUVL L 200, 31.7.2009, s. 31.

- (31) Tämän vuoksi päätös N:o 1364/2006/EY olisi kumottava.
- (32) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli Euroopan laajuisten energiaverkkojen kehittämistä ja yhteentoimivuutta ja liitännöitä näihin verkkoihin, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU – YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan suuntaviivat liitteessä I määriteltyjen Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta varten.
2. Erityisesti tässä asetuksessa
 - (a) vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti yksilöidään yhteistä etua koskevat hankkeet, jotka ovat välttämättömiä näiden ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi ja jotka kuuluvat liitteessä II sähkön, kaasun, öljyn ja hiilidioksidin osalta määriteltyihin energiainfrastruktuuriluokkiin;
 - (b) helpotetaan yhteistä etua koskevien hankkeiden viiveetöntä toteuttamista nopeuttamalla lupien myöntämistä ja parantamalla yleisön osallistumista;
 - (c) vahvistetaan rajat ylittävää kustannusten jakamista ja riskisidonnaisia kannustimia koskevat säännöt yhteistä etua koskevia hankkeita varten;
 - (d) määritellään ehdot, joilla yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea [Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen] nojalla.

2 artikla

Määritelmät

Direktiiveissä 2009/28/EY, 2009/72/EY ja 2009/73/EY ja asetuksissa (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 vahvistettujen määritelmien lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan

1. 'energiainfrastruktuurilla' kaikkia fyysisiä laitteita, jotka on suunniteltu mahdollistamaan sähkön tai kaasun siirto ja jakelu, öljyn tai hiilidioksidin siirto

taikka sähkön tai kaasun varastointi ja jotka sijaitsevat unionin alueella tai yhdistävät unionin ja yhden tai useamman unionin ulkopuolisen maan;

2. 'kattavalla päätöksellä' toimivaltaisen viranomaisen tekemää päätöstä, jolla annetaan tai evätään lupa hankkeeseen liittyvän energiainfrastruktuurin rakentamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta omaisuuden käyttöoikeuden myöntämisen tai hallinnollisten tai oikeudellisten muutoksenhakumenettelyjen yhteydessä myöhemmin tehtävien päätösten soveltamista;
3. 'hankkeella' yhtä tai useampaa liitteessä II määriteltyihin infrastruktuuriluokkiin kuuluvaa johtoa, putkijohtoa, laitosta, laitetta ja laitteistoa, jonka avulla on tarkoitus rakentaa uutta energiainfrastruktuuria tai parantaa tai uudistaa olemassa olevaa energiainfrastruktuuria;
4. 'yhteistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, joka on välttämätön liitteessä I määriteltyjen ensisijaisten energiainfrastruktuurikäytävien ja -alueiden toteuttamiseksi;
5. 'hankkeen toteuttajalla'
 - (a) siirtoverkonhaltijaa tai jakeluverkonhaltijaa tai muuta verkonhaltijaa tai sijoittajaa, joka kehittää yhteistä etua koskevaa hanketta, tai
 - (b) jos siirtoverkonhaltijoita, jakeluverkonhaltijoita, muita verkonhaltijoita tai sijoittajia on useita tai niistä on muodostettu ryhmittymä, yksikköä, jolla on oikeushenkilöllisyys sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla ja joka on nimitetty näiden osapuolten välisessä sopimusjärjestelyssä ja jolla on valtuudet tehdä oikeudellisia sitoumuksia ja ottaa taloudellisia vastuita sopimusjärjestelyn osapuolten puolesta.

II LUKU – YHTEISTÄ ETUA KOSKEVAT HANKKEET

3 artikla

Yhteistä etua koskevien hankkeiden yksilöiminen

1. Komissio laatii unionin laajuisen luettelon yhteistä etua koskevista hankkeista. Luetteloa tarkastellaan uudelleen ja se saatetaan tarvittaessa ajan tasalle kahden vuoden välein. Ensimmäinen luettelo hyväksytään viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2013.
2. Komissio perustaa yhteistä etua koskevien hankkeiden yksilöintiä varten liitteessä III olevassa 1 kohdassa määritellyn alueellisen ryhmän, jäljempänä 'ryhmä', kunkin liitteessä I määritellyn ensisijaisen käytävän ja alueen ja niiden kattaman maantieteellisen alueen pohjalta.
3. Kukin ryhmä laatii luettelon ehdotetuista yhteistä etua koskevista hankkeista liitteessä III olevassa 2 kohdassa esitetyn menettelyn mukaisesti sen perusteella,

kuinka paljon kukin hanke edistää liitteessä I määriteltyjen ensisijaisten energiainfrastruktuurikäytävien ja -alueiden toteuttamista ja täyttävätkö hankkeet 4 artiklassa vahvistetut arviointiperusteet. Jokaiselle yksittäiselle hanke-ehdotukselle on saatava niiden jäsenvaltioiden hyväksyntä, joiden alueeseen hanke liittyy.

4. Liitteessä II olevassa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien sähkö- ja kaasuhankkeiden osalta kunkin ryhmän on toimitettava luettelo ehdottamistaan yhteistä etua koskevista hankkeista energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle, jäljempänä 'virasto', viimeistään kuusi kuukautta ennen 1 kohdassa tarkoitetun unionin laajuisen luettelon hyväksymispäivää.

Liitteessä II olevassa 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien öljyn- ja hiilidioksidinsiirtohankkeiden osalta kunkin ryhmän on toimitettava luettelo ehdottamistaan yhteistä etua koskevista hankkeista komissiolle viimeistään kuusi kuukautta ennen 1 kohdassa tarkoitetun unionin laajuisen luettelon hyväksymispäivää.

5. Liitteessä II olevassa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien sähkö- ja kaasuhankkeiden osalta viraston on annettava kahden kuukauden kuluessa 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen ehdotettujen yhteistä etua koskevien hankkeiden luetteloiden vastaanottamispäivästä komissiolle lausunto ehdotetuista yhteistä etua koskevien hankkeiden luetteloista kiinnittäen erityistä huomiota 4 artiklassa vahvistettujen arviointiperusteiden yhdenmukaiseen soveltamiseen eri ryhmissä sekä Sähkö- ja Kaasu-ENTSOjen liitteessä III olevan 2.6 kohdan mukaisesti tekemän analyysin tuloksiin.
6. Liitteessä II olevassa 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien öljyn- ja hiilidioksidinsiirtohankkeiden osalta komissio arvioi 4 artiklassa vahvistettujen arviointiperusteiden soveltamista. Liitteessä II olevassa 4 kohdassa tarkoitettuun luokkaan kuuluvien hiilidioksidihankkeiden osalta komissio ottaa huomioon myös tulevat laajentamismahdollisuudet muihin jäsenvaltioihin.
7. Komission tehtyä 1 kohdassa tarkoitetun hyväksymispäätöksen yhteistä etua koskevista hankkeista tulee erottamaton osa asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 12 artiklassa tarkoitettuja alueellisia investointisuunnitelmia ja direktiivien 2009/72/EY ja 2009/73/EY 22 artiklassa tarkoitettuja kansallisia kymmenvuotisia verkonkehittämissuunnitelmia ja tarvittaessa muita asiaa koskevia kansallisia infrastruktuurisuunnitelmia. Hankkeet on asetettava näissä suunnitelmissa tärkeysjärjestyksessä korkeimpaan mahdolliseen asemaan.

4 artikla

Yhteistä etua koskevien hankkeiden arviointiperusteet

1. Yhteistä etua koskevien hankkeiden on täytettävä seuraavat yleiset arviointiperusteet:
 - (a) hanke on välttämätön liitteessä I määriteltyjen ensisijaisten energiainfrastruktuurikäytävien ja -alueiden toteuttamiseksi; ja
 - (b) hanke on taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja ympäristön kannalta kannattava; ja

- (c) hanke koskee vähintään kahta jäsenvaltiota joko suoraan ylittämällä yhden tai useamman jäsenvaltion rajan tai siten, että hanke sijaitsee yhden jäsenvaltion alueella ja sillä on liitteessä IV olevassa 1 kohdassa määritelty merkittävä rajat ylittävä vaikutus.

2. Eri energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovelletaan lisäksi seuraavia erityisiä arviointiperusteita:

- (a) liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien sähkönsiirto- ja varastointihankkeiden on edistettävä merkittävästi vähintään yhtä seuraavista erityistavoitteista:
 - markkinoiden yhdentyminen, kilpailu ja järjestelmän joustavuus;
 - kestävyys, muun muassa uusiutuvista lähteistä peräisin olevan tuotannon siirtäminen suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikoille;
 - yhteentoimivuus ja järjestelmän turvallinen toiminta;
- (b) liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien kaasuhankkeiden on edistettävä merkittävästi vähintään yhtä seuraavista erityistavoitteista:
 - markkinoiden yhdentyminen, yhteentoimivuus ja järjestelmän joustavuus;
 - toimitusvarmuus, muun muassa toimituslähteiden, toimittajien ja reittien monipuolistaminen;
 - kilpailu, muun muassa toimituslähteiden, toimittajien ja reittien monipuolistaminen;
 - kestävyys;
- (c) liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun luokkaan kuuluvien älykkään sähköverkon hankkeiden on edistettävä merkittävästi seuraavia erityistoimintoja:
 - verkon käyttäjien integrointi ja osallisuus uusiin teknisiin vaatimuksiin sähköntoimitustensa ja -kysyntänsä osalta;
 - sähkön siirron ja jakelun tehokkuus ja yhteentoimivuus verkon päivittäisessä toiminnassa;
 - verkon turvallisuus, verkonohjaus ja toimitusten laatu;
 - tulevien kustannustehokkaiden verkkoinvestointien optimoitu suunnittelu;
 - markkinoiden toiminta ja kuluttajapalvelut;
 - käyttäjien osallistuminen oman energiankäyttönsä hallintaan;

- (d) liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien öljynsiirtohankkeiden on edistettävä merkittävästi seuraavia kolmea erityistavoitetta:
- toimitusvarmuus vähentämällä riippuvuutta yhdestä toimituslähteestä tai -reitistä;
 - resurssien tehokas ja kestävä käyttö lieventämällä ympäristöriskejä;
 - yhteentoimivuus;
- (e) liitteessä II olevassa 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien hiilidioksidinsiirtohankkeiden on edistettävä merkittävästi seuraavia kolmea erityistavoitetta:
- hiilidioksidipäästöjen välttäminen alhaisin kustannuksin samalla kun pidetään yllä energiansaannin varmuutta;
 - hiilidioksidinsiirron häiriönsiedon ja turvallisuuden parantaminen;
 - resurssien tehokas käyttö mahdollistamalla useiden hiilidioksidilähteiden ja varastointipaikkojen liittäminen yhteisen infrastruktuurin kautta ja minimoimalla ympäristöön kohdistuva taakka ja riskit.

3. Liitteessä II olevassa 1–3 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien hankkeiden osalta tässä artikkelissa lueteltujen arviointiperusteiden täyttymistä arvioidaan liitteessä IV olevassa 2–5 kohdassa esitettyjen indikaattoreiden pohjalta.
4. Kun saman ensisijaisen infrastruktuurin toteuttamiseen vaikuttavia hankkeita asetetaan tärkeysjärjestykseen, asianmukaista huomiota on kiinnitettävä myös siihen, kuinka kiireellinen kukin ehdotettu hanke on markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevien energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kuinka montaa jäsenvaltiota kukin hanke koskee ja kuinka hyvin se täydentää muita ehdotettuja hankkeita. Liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun luokkaan kuuluvien hankkeiden osalta on otettava asianmukaisesti huomioon myös hankkeen vaikutuspiiriin kuuluvien käyttäjien määrä, vuotuinen energiankulutus sekä sellaisista resursseista peräisin olevan tuotannon osuus näiden käyttäjien kattamalla alueella, joita ei voida säätää kysynnän mukaan.

5 artikla

Toteutus ja seuranta

1. Hankkeiden toteuttajien on noudatettava yhteistä etua koskevien hankkeiden toteutuksessa toteuttamissuunnitelmaa, johon sisältyy aikataulu toteutettavuus- ja suunnittelututkimuksia, lakisääteistä hyväksyntää, rakentamista ja käyttöönottoa varten sekä 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu lupamenettelyjen aikataulu. Siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden ja muiden verkonhaltijoiden on vastattava alueellaan sijaitsevien yhteistä etua koskevien hankkeiden toiminnasta.

2. Viraston ja ryhmien on seurattava yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisessa saavutettua edistystä. Ryhmät voivat pyytää lisätietoja, jotka toimitetaan 3, 4 ja 5 kohdan mukaisesti, varmentaa annetut tiedot paikan päällä ja järjestää kokouksia asianomaisten osapuolten kanssa. Ryhmät voivat myös pyytää virastoa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla helpotetaan yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamista.
3. Hankkeiden toteuttajien on esitettävä vuosikertomus kustakin liitteessä II olevassa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvasta hankkeesta virastolle ja kustakin liitteessä II olevassa 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvasta hankkeesta asianomaiselle ryhmälle kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä sen vuoden jälkeen, jona hanke on valittu yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi 4 artiklan mukaisesti. Kertomuksessa on kuvattava yksityiskohtaisesti
 - (a) hankkeen suunnittelussa, rakentamisessa ja käyttöönotossa saavutettua edistystä, erityisesti lupa- ja kuulemismenettelyjen osalta;
 - (b) tarvittaessa viivästyksiä suhteessa toteuttamissuunnitelmaan ja muita kohdattuja vaikeuksia.
4. Viraston on toimitettava ryhmille kolmen kuukauden kuluessa vuosikertomusten vastaanottamisesta yhteenvetokertomus liitteessä II olevassa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista. Kertomuksessa on arvioitava saavutettua edistystä ja ehdotettava tarvittaessa toimenpiteitä kohdattujen viivästysten ja vaikeuksien ratkaisemiseksi. Asetuksen (EY) N:o 713/2009 6 artiklan 8 ja 9 kohdan säännösten mukaisesti arvioinnissa on käsiteltävä myös unionin laajuisten verkonkehittämissuunnitelmien täytäntöönpanon johdonmukaisuutta suhteessa liitteessä I määriteltyihin ensisijaisiin energiainfrastruktuurikäytäviin ja -alueisiin.
5. Jäljempänä 9 artiklassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on raportoitava joka vuosi 3 kohdassa tarkoitettujen vuosikertomusten vastaanottamista seuraavassa kokouksessa asianomaiselle ryhmälle alueellaan sijaitsevien yhteistä etua koskevien hankkeiden tilanteesta ja tarvittaessa niiden toteuttamisessa tapahtuneista viivästyksistä.
6. Jos yhteistä etua koskevan hankkeen käyttöönotto viivästyy ilman riittäviä perusteita yli kaksi vuotta toteuttamissuunnitelmaan verrattuna,
 - (a) kyseisen hankkeen toteuttajan on hyväksyttävä yhden tai useamman muun verkonhaltijan tai sijoittajan investoinnit hankkeen toteuttamiseen. Verkonhaltijan, jonka alueella investointi sijaitsee, on annettava toteuttaville verkonhaltijoille tai sijoittajille kaikki investoinnin toteuttamisessa tarvittavat tiedot, liitettävä uudet resurssit siirtoverkkoon ja tehtävä yleensäkin parhaansa helpottaakseen investoinnin toteuttamista ja yhteistä etua koskevan hankkeen turvallista, luotettavaa ja tehokasta toimintaa ja ylläpitoa;
 - (b) komissio voi julkaista kaikille hankkeiden toteuttajille avoimen ehdotuspyynnön hankkeen toteuttamiseksi sovitun aikataulun mukaisesti.

7. Yhteistä etua koskeva hanke voidaan poistaa yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin laajuudesta luettelosta 3 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettulla menettelyllä, jos
- (a) ENTSOjen liitteessä III olevan 6 kohdan mukaisesti tekemä energiajärjestelmän laajuinen kustannus-hyötyanalyysi ei tuota myönteistä tulosta hankkeesta;
 - (b) hanke ei enää sisälly kymmenvuotiseen verkonkehittämissuunnitelmaan;
 - (c) hankkeen sisällyttäminen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun luetteloon perustui väärin tietoihin, joilla oli ratkaiseva vaikutus päätökseen;
 - (d) hanke ei ole voimassa olevan unionin lainsäädännön mukainen.

Unionin laajuudesta luettelosta poistetut hankkeet menettävät kaikki tästä asetuksesta johtuvat yhteistä etua koskevien hankkeiden oikeudet ja velvollisuudet. Tämä artikla ei vaikuta hankkeelle ennen poistamispäätöstä maksettuun unionin rahoitukseen.

6 artikla ***Eurooppalaiset koordinaattorit***

1. Kun yhteistä etua koskeva hanke kohtaa huomattavia toteuttamisvaikeuksia, komissio voi nimittää eurooppalaisen koordinaattorin enintään yhden vuoden kaudeksi, joka voidaan uusia kahdesti.
2. Eurooppalaisen koordinaattorin tehtävänä on
 - (a) edistää hanketta (hankkeita), jota (joita) varten hänet on nimitetty eurooppalaiseksi koordinaattoriksi, sekä rajat ylittävää vuoropuhelua hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien välillä;
 - (b) avustaa tarpeen mukaan kaikkia osapuolia asianomaisten sidosryhmien kuulemisessa ja tarvittavien lupien saamisessa hankkeelle (hankkeille);
 - (c) varmistaa, että asianomaiset jäsenvaltiot antavat asianmukaista tukea ja strategista ohjausta hankkeen (hankkeiden) valmistelua ja toteutusta varten;
 - (d) raportoida komissiolle vuosittain hankkeen (hankkeiden) edistymisestä sekä kaikista vaikeuksista ja esteistä, jotka voivat merkittävästi viivästyttää hankkeen (hankkeiden) käyttöönottopäivää. Komissio toimittaa raportin asianomaisille ryhmille ja Euroopan parlamentille.
3. Eurooppalainen koordinaattori valitaan sen perusteella, kuinka paljon kokemusta hänellä on erityistehtävistä, jotka hänelle annetaan kyseessä olevan hankkeen (hankkeiden) osalta.
4. Eurooppalaisen koordinaattorin nimittämispäätöksessä esitetään tehtävänmäärittäminen, johon sisältyvät toimeksiannon kesto, erityistehtävät ja niihin liittyvät määräajat sekä noudatettavat menettelyt. Koordinointitoimien on oltava oikeassa suhteessa hankkeen (hankkeiden) monimutkaisuuteen ja arvioituihin kustannuksiin.

5. Jäsenvaltioiden, joita asia koskee, on toimittava yhteistyössä eurooppalaisen koordinaattorin kanssa hänen toteuttaessaan 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tehtäviään.

III LUKU – Lupien myöntäminen ja yleisön osallistuminen

7 artikla

Yhteiseen etuun perustuva järjestelmä

1. Lupamenettelyjen nopeuttamiseksi ja yleisön osallistumisen lisäämiseksi tämän luvun säännöksiä sovelletaan kaikkiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin.

8 artikla

Yhteistä etua koskevien hankkeiden prioriteettiasema

1. Yhteistä etua koskevat hankkeet on asetettava korkeimpaan mahdolliseen asemaan kansallisessa tärkeysjärjestyksessä ja niitä on käsiteltävä tämän aseman mukaisesti lupamenettelyissä, siinä määrin kun tällaisesta käsittelystä säädetään vastaavan tyyppiin energiainfrastruktuureihin sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä.
2. Yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin laajuisen luettelon hyväksyminen vahvistaa näiden hankkeiden olevan yleisen edun mukaisia ja välttämättömiä asianomaisissa jäsenvaltioissa, mikä myös kaikkien asianomaisten osapuolten on tunnustettava.
3. Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvien asiakirjojen tehokkaan hallinnollisen käsittelyn varmistamiseksi hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten viranomaisien on varmistettava, että näiden asiakirjojen käsittelylle luodaan mahdollisimman suotuisat olosuhteet siihen osoitettujen resurssien suhteen.
4. Jotta voidaan noudattaa 11 artiklassa säädettyjä määräaikoja ja keventää yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa, jäsenvaltioiden on toteutettava yhdeksän kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta tarvittavat toimenpiteet ympäristöarviointimenettelyjen sujuvoittamiseksi. Nämä toimenpiteet eivät rajoita unionin lainsäädännöstä johtuvien velvollisuuksien soveltamista.

Komissio antaa kolmen kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta ohjeistusta, jolla tuetaan jäsenvaltioita riittävien toimenpiteiden määrittelyssä ja varmistetaan EU:n lainsäädännössä edellytettyjen ympäristöarviointimenettelyjen yhdenmukainen soveltaminen yhteistä etua koskevissa hankkeissa.

5. Direktiivin 92/43/EY 6 artiklan 4 kohdassa ja direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitettujen ympäristövaikutusten osalta yhteistä etua koskevien hankkeiden on katsottava olevan yleisen edun mukaisia ja niihin voidaan katsoa liittyvän ”yleisen edun kannalta pakottavia syitä” sillä edellytyksellä, että kaikki mainituissa direktiiveissä säädetty ehdot täyttyvät.

Jos direktiivin 92/43/EY mukaisesti tarvitaan komission lausunto, komissio ja 9 artiklan mukainen toimivaltainen viranomainen varmistavat, että hankkeeseen liittyviä ”yleisen edun kannalta pakottavia syitä” koskeva päätös tehdään 11 artiklan 1 kohdassa säädetyssä määräajassa.

9 artikla

Lupaprosessin organisointi

1. Kunkin jäsenvaltion on nimitettävä kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta yksi toimivaltainen kansallinen viranomainen, joka on vastuussa yhteistä etua koskevien hankkeiden lupaprosessin helpottamisesta ja koordinoinnista sekä tässä luvussa määriteltyjen lupaprosessiin liittyvien tehtävien toteuttamisesta.
2. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava kattava päätös 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, sanotun kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevien unionin ja kansainvälisen lainsäädännön vaatimusten soveltamista, noudattaen jompaakumpaa seuraavista järjestelmistä:
 - (a) kokonaisvaltainen järjestelmä: Toimivaltaisen viranomaisen antama kattava päätös on ainoa lakisääteisestä lupamenettelystä seuraava oikeudellisesti sitova päätös. Jos hankkeeseen liittyy muita viranomaisia, ne voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti antaa menettelyn yhteydessä lausuntonsa, joka toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon;
 - (b) koordinoitu järjestelmä: Kattavaan päätökseen voi sisältyä useita toimivaltaisen viranomaisen ja muiden asianomaisten viranomaisten antamia yksittäisiä oikeudellisesti sitovia päätöksiä. Toimivaltaisen viranomaisen on vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, johon mennessä yksittäiset päätökset on annettava. Toimivaltainen viranomainen voi tehdä yksittäisen päätöksen toisen asianomaisten kansallisen viranomaisen puolesta, jos mainittu viranomainen ei ole antanut päätöstään asetetussa määräajassa eikä viivästykselle ole riittäviä perusteita. Toimivaltainen viranomainen voi kumota toisen kansallisen viranomaisen yksittäisen päätöksen, jos se katsoo, ettei kyseinen viranomainen ole esittänyt riittävää näyttöä päätöksen perusteluiksi. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että kansainvälisen ja unionin lainsäädännön asiaa koskevia vaatimuksia noudatetaan, ja sen on perusteltava päätöksensä asianmukaisesti.
3. Jos yhteistä etua koskeva hanke edellyttää päätöksen tekemistä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa, asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen tehokkaan ja toimivan keskinäisen yhteistyön ja koordinoinnin, myös Espoon yleissopimuksen ja 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen säännösten noudattamisen osalta. Jäsenvaltioiden on pyrittävä sopimaan yhteisistä menettelyistä, etenkin ympäristövaikutusten arvioinnin osalta.
4. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että valitukset, joissa kyseenalaistetaan kattavan päätöksen asiasisällön tai päätökseen liittyvien menettelyjen laillisuus, käsitellään mahdollisimman tehokkaasti.

10 artikla
Avoimuus ja yleisön osallistuminen

1. Avoimuuden lisäämiseksi kaikkia asianomaisia sidosryhmiä kohtaan toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava yhdeksän kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta käsikirja yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovellettavasta lupaprosessista. Käsikirjaa on päivitettävä tarpeen mukaan ja se on asetettava yleisön saataville. Käsikirjaan on sisällyttävä vähintään liitteessä VI olevassa 1 kohdassa määritellyt tiedot.
2. Kaikkien lupaprosessiin osallistuvien osapuolten on noudatettava liitteessä VI olevassa 2 kohdassa esitettyjä yleisön osallistumisen periaatteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Århusin ja Espoon yleissopimusten ja asiaa koskevan unionin lainsäädännön vaatimusten soveltamista.
3. Hankkeen toteuttajan on laadittava yleisön osallistumista koskeva toimintamalli ja esitettävä se toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa 11 artikla 1 kohdan a alakohdan mukaisesta lupaprosessin alkamisajankohdasta. Toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä yleisön osallistumista koskeva toimintamalli tai pyydyttävä siihen muutoksia yhden kuukauden kuluessa. Toimintamalliin on sisällyttävä vähintään liitteessä VI olevassa 3 kohdassa määritellyt tiedot.
4. Hankkeen toteuttajan tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, toimivaltaisen viranomaisen on järjestettävä vähintään yksi julkinen kuuleminen ennen hakemusasikirjojen jättämistä toimivaltaiselle viranomaiselle 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Julkisessa kuulemisessa liitteessä VI olevan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille sidosryhmille on tiedotettava hankkeesta varhaisessa vaiheessa ja esiteltävä sopivin sijoituspaikka tai reitti sekä hakemusasikirjoissa käsiteltävät asiaan liittyvät kysymykset. Tämän julkisen kuulemisen vähimmäisjärjestelyt on määritelty liitteessä VI olevassa 4 kohdassa. Hankkeen toteuttajan on laadittava yhteenvedoraportti toimista, jotka liittyvät yleisön osallistumiseen ennen hakemusasikirjojen jättämistä, ja toimitettava se yhdessä hakemusasikirjojen kanssa toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka on otettava sen tulokset asianmukaisesti huomioon kattavaa päätöstä tehdessään.
5. Kahden tai useamman jäsenvaltion rajan ylittävien hankkeiden osalta 4 kohdan mukainen julkinen kuuleminen on järjestettävä kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa enintään kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona ensimmäinen julkinen kuuleminen aloitettiin jossain näistä jäsenvaltioista.
6. Niissä hankkeissa, joilla todennäköisesti on haitallisia vaikutuksia yhdessä tai useammassa naapurijäsenvaltiossa ja joihin sovelletaan direktiivin 85/337/ETY 7 artiklaa ja Espoon yleissopimusta, asiaa koskevat tiedot on asetettava naapurijäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten saataville. Naapurijäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava, haluavatko ne osallistua asiaa koskevaan julkisiin kuulemismenettelyihin.
7. Hankkeen toteuttajan tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, toimivaltaisen viranomaisen on perustettava hankkeen verkkosivut, joilla julkaistaan hanketta koskevia tietoja, ja päivitettävä sivuja säännöllisesti. Hankkeen verkkosivujen on täytettävä liitteessä VI olevassa 5 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja

niiltä on oltava linkki komission verkkosivuille. Kaupallisesti arkaluonteiset tiedot on pidettävä luottamuksellisina.

Hankkeen toteuttajien on lisäksi julkaistava asiaa koskevia tietoja käyttäen muita asianmukaisia tiedotuskanavia, jotka ovat julkisesti saatavilla.

11 artikla

Lupaprosessin kesto ja toteutus

1. Lupaprosessi koostuu seuraavista kahdesta vaiheesta, joiden yhteiskesto saa olla enintään kolme vuotta:

- (a) Hakemusta edeltävä menettely, joka kattaa ajanjakson lupaprosessin alkamisesta siihen, kun toimivaltainen viranomainen hyväksyy jätetyt hakemusasikirjat, saa kestää enintään kaksi vuotta.

Lupaprosessin alkamisajankohdan määrittämiseksi hankkeiden toteuttajien on ilmoitettava hankkeesta kirjallisesti asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja liitettävä ilmoitukseen kohtuullisen yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta. Toimivaltaisen viranomaisen on viimeistään kahden viikon kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta hyväksyttävä ilmoitus tai, jos se ei katso hankkeen olevan riittävän kypsä hakumenettelyyn, hylättävä se kirjallisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava ilmoituksen hylkääminen. Toimivaltaisen viranomaisen antaman hyväksynnän allekirjoituspäivä on lupaprosessin alkamispäivä. Jos hanke koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota, lupaprosessin alkamispäivä on päivä, jolloin viimeinen toimivaltainen viranomainen hyväksyy ilmoituksen.

- (b) Lakisääteinen lupamenettely, joka kattaa ajanjakson jätettyjen hakemusasikirjojen hyväksymisestä siihen, kun toimivaltainen viranomainen tekee kattavan päätöksen, saa kestää enintään vuoden. Jäsenvaltiot voivat asettaa lyhyemmän määräajan, jos sitä pidetään asianmukaisena.

2. Toimivaltaisen viranomaisen on kuukauden kuluessa 1 kohdan a alakohdan mukaisesta lupaprosessin alkamisesta yksilöitävä tiiviissä yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa niiden tietojen kattavuus ja yksityiskohtaisuus, jotka hankkeen toteuttajan on toimitettava osana hakemusasikirjoja kattavan päätöksen hakemiseksi. Yksilöinti tehdään liitteessä VI olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetun luettelon pohjalta. Tätä varten on järjestettävä vähintään yksi kokous toimivaltaisen viranomaisen ja hankkeen toteuttajan ja, jos toimivaltainen viranomainen pitää sitä asianmukaisena, muiden viranomaisten ja sidosryhmien välillä. Kuvaus hakemuksen yksityiskohtaisesta rakenteesta, jossa on otettu huomioon edellä mainitun kokouksen tulokset, on toimitettava hankkeen toteuttajalle ja asetettava yleisön saataville viimeistään yksi kuukausi kokouksen jälkeen.
3. Toimivaltaisen viranomaisen on kolmen kuukauden kuluessa 1 kohdan a alakohdan mukaisesta lupaprosessin alkamisesta määriteltävä, tiiviissä yhteistyössä hankkeen toteuttajan ja muiden viranomaisten kanssa ja ottaen huomioon 2 kohdan mukaisesti

toteutettujen toimien tulokset, lupaprosessin yksityiskohtainen aikataulu, jossa yksilöidään vähintään seuraavat tiedot:

- (a) hankittavat päätökset ja lausunnot;
- (b) viranomaiset, sidosryhmät ja yleisö, joita asia todennäköisesti koskee;
- (c) menettelyn yksittäiset vaiheet ja niiden kesto;
- (d) tärkeät välitavoitteet, jotka on saavutettava kattavan päätöksen tekemiseksi, ja niiden määräajat;
- (e) viranomaisten suunnittelemat resurssit ja mahdollisten lisäresurssien tarve.

Kahden tai useamman jäsenvaltion rajan ylittävien hankkeiden osalta asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on sovittava aikataulunsa yhteen ja laadittava yhteinen aikataulu.

4. Hankkeen toteuttajan on varmistettava, että hakemusasiakirjat ovat täydelliset ja riittävän laadukkaat, ja pyydettyä tästä toimivaltaisen viranomaisen lausuntoa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hakemusta edeltävää menettelyä. Hankkeen toteuttajan on toimittava yhteistyössä toimivaltaisen viranomaisen kanssa määräaikojen ja 3 kohdassa määritellyn yksityiskohtaisen aikataulun noudattamiseksi.
5. Jos hakemus on puutteellinen, toimivaltaisen viranomaisen on kuukauden kuluessa hakemusasiakirjojen vastaanottamisesta esitettävä hankkeen toteuttajalle pyyntö toimittaa puuttuvat tiedot; tällainen pyyntö voi koskea ainoastaan hakemuksen rakenteen yksityiskohtaisessa kuvauksessa yksilöityjä kysymyksiä. Toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä hakemus kirjallisesti kuukauden kuluessa täydellisten hakemusasiakirjojen vastaanottamisesta. Tämän jälkeen lisätietoja voidaan pyytää vain siinä tapauksessa, että se on perusteltua muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ja toimivaltainen viranomainen antaa asianmukaisen selityksen pyynnölle.
6. Jos kattavan päätöksen määräaika menee umpeen, toimivaltaisen viranomaisen on esitettävä asianomaiselle ryhmälle toimenpiteet, jotka on toteutettu tai toteutetaan, jotta lupaprosessi saadaan päätökseen mahdollisimman pian. Ryhmä voi pyytää toimivaltaista viranomaista raportoimaan säännöllisesti tässä suhteessa saavutetusta edistyksestä.
7. Edellä olevissa säännöksissä vahvistetut määräajat eivät rajoita kansainvälisestä ja unionin lainsäädännöstä johtuvien velvollisuuksien soveltamista.

IV LUKU – Sääntelyllinen kohtelu

12 artikla

Energiajärjestelmän laajuinen kustannus-hyötyanalyysi

1. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on toimitettava kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta virastolle ja komissiolle menetelmät, verkon ja markkinoiden mallintaminen mukaan luettuina, joita ne käyttävät yhdenmukaistetussa energiajärjestelmän laajuisessa kustannus-hyötyanalyysissä, joka tehdään unionin laajuisella tasolla liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista. Menetelmiä laadittaessa on noudatettava liitteessä V vahvistettuja periaatteita.
2. Viraston on annettava menetelmistä lausunto komissiolle kolmen kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta kuultuaan ensin virallisesti kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edustavia järjestöjä.
3. Komission on annettava menetelmistä lausunto kolmen kuukauden kuluessa viraston lausunnon vastaanottamisesta.
4. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on mukautettava menetelmiään komission lausunnon mukaisesti kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta ja toimitettava ne komission hyväksyttäviksi.
5. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava menetelmänsä verkkosivuillaan kahden viikon kuluessa komission hyväksynnästä. Niiden on pyynnöstä toimitettava komissiolle ja virastolle liitteessä V olevassa 1 kohdassa määritellyt vastaavat syötetiedot ja muut merkitykselliset verkko-, kuormitus- ja markkinatiedot riittävän tarkassa muodossa kansallisen lainsäädännön mukaisesti sekä asiaa koskevat luottamuksellisuussopimukset. Tietojen on oltava paikkansa pitäviä pyyntöajankohtana. Komission ja viraston on varmistettava, että ne itse ja mahdolliset muut osapuolet, jotka tekevät niille analyyseja kyseisten tietojen pohjalta, käsittelevät tietoja luottamuksellisina.
6. Menetelmät on pidettävä ajan tasalla ja niitä on parannettava säännöllisesti 1–5 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. Virasto voi tehdä tällaisia päivityksiä ja parannuksia koskevan pyynnön, joka sisältää asianmukaiset perustelut ja aikataulut, kuultuaan ensin virallisesti kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edustavia järjestöjä ja komissiota.
7. Menetelmiä on sovellettava kustannus-hyötyanalyysiin kaikissa myöhemmissä sähkö- ja kaasualan kymmenvuotisisissa verkonkehittämissuunnitelmissa, jotka Sähkö- ja Kaasu-ENTSOt laativat asetuksen (EY) N:o 714/2009 ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan mukaisesti.
8. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on yhdessä esitettävä komissiolle ja virastolle 31 päivään joulukuuta 2016 mennessä sähkö- ja kaasualan yhteinen markkina- ja verkkomalli, johon sisältyy sekä sähkö- että kaasun siirto ja varastointi, joka kattaa liitteessä I yksilöidyt ensisijaiset käytävät ja alueet ja joka on laadittu liitteessä V

vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Malli sisällytetään menetelmiin sen jälkeen kun komissio on hyväksynyt sen 2–4 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

13 artikla

Rajat ylittäviä vaikutuksia aiheuttavien investointien mahdollistaminen

1. Liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden investointikustannuksista vastaavat niiden jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijat, joille hanke aiheuttaa positiivisen nettovaikutuksen, ja ne maksavat verkon käyttäjät verkkoon pääsystä perittävissä tariffeissa.

Tämän artiklan säännöksiä ei sovelleta yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joille on myönnetty vapautus direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan tai asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan mukaisesti.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon todelliset kustannukset, jotka siirtoverkonhaltijalle tai muulle hankkeen toteuttajalle on aiheutunut investoinneista ja niihin liittyvien kustannusten 3 kohdassa tarkoitetun rajat ylittävän jakamisen seurauksena, kun ne vahvistavat tai hyväksyvät tariffeja direktiivin 2009/72/EY 37 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, sikäli kuin nämä kustannukset ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on yhdessä hyväksyttävä investoinnit ja päätettävä niihin liittyvien kustannusten rajat ylittävästä jakamisesta yhteistä etua koskevissa hankkeissa tai niiden kokonaisuuksissa sekä investointikustannusten sisällyttämisestä siirtotariffeihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta investointeja yhteistä etua koskeviin hankkeisiin asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden keskinäisellä sopimuksella.
4. Liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttajien on tiedotettava säännöllisesti kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille hankkeen edistymisestä ja siihen liittyvien kustannusten ja vaikutusten yksilöinnistä. Heti kun 3 artiklan mukaisesti valittu ja liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluva yhteistä etua koskeva hanke on saavuttanut riittävän kypsyyden, hankkeen toteuttajan on esitettävä asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille investointipyyntö, johon sisältyy rajat ylittävä kustannusten jakaminen ja johon liittyy

- (a) 12 artiklan mukaisesti laaditun menetelmän pohjalta tehty kustannus-hyötyanalyysi ja
- (b) liiketoimintasuunnitelma, jossa arvioidaan hankkeen taloudellista kannattavuutta, mukaan lukien valittu rahoitusratkaisu sekä liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden osalta markkinatestauksen tulokset.

Jos hankkeen toteuttajina on useita verkonhaltijoita tai sijoittajia, niiden on esitettävä pyyntö yhdessä.

Yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin laajuiseen luetteloon kuuluvien hankkeiden osalta hankkeiden toteuttajien on esitettävä pyyntönsä 30 päivään syyskuuta 2013 mennessä.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä toimitettava virastolle tiedoksi jäljennös jokaisesta investointipyynnöstä heti, kun pyyntö on vastaanotettu.

Kansallisten sääntelyviranomaisten ja viraston on käsiteltävä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on asianomaisia hankkeen toteuttajia kuultuaan tehtävä yhteinen päätös investointikustannusten jakamisesta kullekin hankkeeseen osallistuvalla verkonhaltijalla ja kustannusten sisällyttämisestä verkkotariffeihin kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jolloin viimeinen asianomainen kansallinen sääntelyviranomainen vastaanotti viimeisen pyynnön. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat päättää jakaa vain osan kustannuksista tai jakaa kustannukset useiden yhteistä etua koskevien hankkeiden kokonaisuuden kesken.

Kun päätetään kustannusten jakamisesta rajojen yli, huomioon on otettava hankkeen (hankkeiden) taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kustannukset ja hyödyt asianomaisissa jäsenvaltioissa sekä mahdollinen rahoitustuen tarve.

Kansallisten sääntelyviranomaisen on annettava päätös sekä kaikki sitä koskevat olennaiset tiedot viipymättä tiedoksi virastolle. Tietoihin on erityisesti sisällyttävä yksityiskohtaiset syyt, joiden perusteella kustannukset on jaettu jäsenvaltioiden kesken, kuten seuraavat:

- (a) kuhunkin asianomaiseen jäsenvaltioon kohdistuvien vaikutusten arviointi, myös verkkotariffien osalta;
- (b) 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettun liiketoimintasuunnitelman arviointi;
- (c) alueelliset tai unionin laajuiset myönteiset ulkoisvaikutukset, joita hankkeesta aiheutuisi;
- (d) asianomaisten hankkeen toteuttajien kuulemisen tulokset.

Kustannusten jakamista koskeva päätös on julkaistava.

6. Jos asianomaiset kansalliset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet yksimielisyyteen investointipyynnöstä kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona viimeinen asianomaisista kansallisista sääntelyviranomaisista vastaanotti pyynnön, niiden on ilmoitettava asiasta viipymättä virastolle.

Tällaisessa tapauksessa tai asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten yhteisestä pyynnöstä kyseistä investointipyyntöä koskevan päätöksen, mukaan lukien 4 kohdassa tarkoitettu rajat ylittävä kustannusten jakaminen sekä se, kuinka investointien kustannukset otetaan huomioon tariffeissa, tekee virasto kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona asia siirrettiin viraston käsiteltäväksi.

Ennen päätöksen tekoa viraston on kuultava asianomaisia kansallisia sääntelyviranomaisia ja hankkeen toteuttajia. Toisessa alakohdassa tarkoitettua

kolmen kuukauden määräaikaa voidaan jatkaa kahdella kuukaudella, jos virasto pyytää asiasta lisätietoja. Tämä lisämääräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä.

Kustannusten jakamista koskeva päätös on julkaistava.

7. Viraston on viipymättä toimitettava komissiolle jäljennös kaikista päätöksistä sekä kaikki kuhunkin päätökseen liittyvät merkitykselliset tiedot. Tiedot on toimitettava koosteena. Komissio pitää kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.
8. Tämä kustannusten jakaminen ei vaikuta siirtoverkonhaltijoiden oikeuteen soveltaa ja kansallisten sääntelyviranomaisten oikeuteen hyväksyä verkkoon pääsystä perittäviä maksuja direktiivien 2009/72/EY ja 2009/73/EY 32 artiklan, asetuksen (EY) N:o 714/2009 14 artiklan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan mukaisesti.

14 artikla **Kannustimet**

1. Jos hankkeen toteuttajalle aiheutuu liitteessä II olevassa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden, lukuun ottamatta pumppuvoimaan perustuvia sähkönvarastointihankkeita, kehittämisestä, rakentamisesta, toiminnasta tai ylläpidosta suuremmat riskit kuin mitä vastaavasta infrastruktuurihankkeesta tavallisesti aiheutuu ja jos tällaiset riskit eivät kuulu direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan tai asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan mukaisen vapautuksen piiriin, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kyseiselle hankkeelle tarjotaan asianmukaisia kannustimia, kun sovelletaan direktiivin 2009/72/EY 37 artiklan 8 kohtaa, direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 8 kohtaa, asetuksen (EY) N:o 714/2009 14 artiklaa ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklaa.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten päätöksessä tällaisten kannustimien tarjoamisesta on otettava huomioon 12 artiklan mukaisesti laaditun menetelmän pohjalta tehdyn kustannus-hyötyanalyysin tulokset ja erityisesti hankkeen aiheuttamat alueelliset tai unionin laajuiset myönteiset ulkoisvaikutukset. Kansallisten sääntelyviranomaisten on lisäksi analysoitava hankkeen toteuttajille aiheutuvia erityisiä riskejä, toteutettuja riskinhallintatoimenpiteitä sekä sitä, onko kyseinen riskiprofiili perusteltu hankkeen positiiviseen nettovaikutukseen nähden, kun hanketta verrataan vähäriskisempään vaihtoehtoon. Hyväksyttäviä riskejä ovat erityisesti uusiin siirtoteknologioihin, sekä mantereella että merialueilla, liittyvät riskit, kustannusten vajaaseen kattamiseen liittyvät riskit ja kehittämisriskit.
3. Päätöksellä myönnettyssä kannustimessa on otettava huomioon aiheutuneen riskin erityisluonne, ja siihen on sisällyttävä
 - (a) ennakoivaa investointia koskevat säännöt; tai
 - (b) ennen hankkeen käyttöönottoa tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten tunnustamista koskevat säännöt; tai

- (c) säännöt, jotka koskevat lisätuoton saamista hankkeeseen investoidusta pääomasta; tai
 - (d) kaikki muut tarpeellisiksi tai asianmukaisiksi katsotut toimenpiteet.
4. Viraston on annettava 31 päivään joulukuuta 2013 mennessä asetuksen (EY) N:o 713/2009 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti ohjeistusta
- (a) 1 kohdassa tarkoitetuista kannustimista kansallisten sääntelyviranomaisten parhaiden käytäntöjen vertailuanalyysin pohjalta;
 - (b) yhteisestä menetelmästä, jolla arvioidaan sähkö- ja kaasualan siirtohankkeisiin tehtävistä investoinneista aiheutuvia tavanomaista suurempia riskejä.
5. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on julkaistava 31 päivään heinäkuuta 2013 mennessä menetelmänsä ja perusteensa, joita ne käyttävät arvioidessaan sähkö- ja kaasualan siirtohankkeisiin tehtäviä investointeja ja niiden aiheuttamia tavanomaista suurempia riskejä.
6. Komissio voi antaa tässä artiklassa säädettyjä kannustimia koskevia suuntaviivoja asetuksen (EY) N:o 714/2009 18 artiklan 1–3 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 23 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

V LUKU – Rahoitus

15 artikla

Hankkeiden kelpoisuus unionin rahoitustukeen

1. Liitteessä II olevassa 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea selvityksiin annettavien avustusten ja rahoitusvälineiden muodossa [Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen] säännösten mukaisesti.
2. Liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet, lukuun ottamatta pumppuvoimaan perustuvia sähkönvarastointihankkeita, voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa [Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen] säännösten mukaisesti, jos ne toteutetaan 5 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti tai jos ne täyttävät seuraavat perusteet:
- (a) 13 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukainen hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi antaa näyttöä merkittävistä positiivisista ulkoisvaikutuksista esimerkiksi toimitusvarmuuden, yhteenkuuluvuuden tai innovoinnin alalla; ja
 - (b) hanke ei ole liiketoimintasuunnitelman ja muiden, erityisesti sijoittajien tai luotonantajien tekemien arviointien mukaan kaupallisesti kannattava. Hankkeen kaupallista kannattavuutta arvioitaessa on otettava huomioon

14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kannustimia koskeva päätös ja sen perustelut; ja

- (c) hankkeesta on tehty rajat ylittävää kustannusten jakamista koskeva päätös 13 artiklan mukaisesti tai hankkeista, joille on myönnetty vapautus direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan tai asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan mukaisesti, on saatu toimivaltaisten kansallisten sääntelyviranomaisten ja viraston lausunto hankkeen kaupallisesta kannattavuudesta.

3. Liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa ja 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa [Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen] säännösten mukaisesti, jos asianomaiset hankkeen toteuttajat voivat selvästi osoittaa, että hankkeesta aiheutuu merkittäviä positiivisia ulkoisvaikutuksia ja se on kaupallisesti kannattamaton.

VI LUKU – Loppusäännökset

16 artikla

Raportointi ja arviointi

Komissio julkaisee viimeistään vuonna 2017 kertomuksen yhteistä etua koskevien hankkeiden toteutuksesta. Kertomuksessa arvioidaan

- (a) edistymistä 3 artiklan mukaisesti valittujen yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa ja tapauksen mukaan toteutuksen viivästymisiä ja muita kohdattuja vaikeuksia;
- (b) varoja, jotka unioni on sitonut ja maksanut yhteistä etua koskeviin hankkeisiin [Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen] säännösten mukaisesti, verrattuna rahoitettujen yhteistä etua koskevien hankkeiden kokonaisarvoon;
- (c) sähkö- ja kaasualojen osalta jäsenvaltioiden välisen yhteenliittämäästeen kehitystä, vastaavaa energian hintojen kehitystä sekä verkon järjestelmähäiriöiden lukumäärää, niiden syitä ja niihin liittyviä taloudellisia kustannuksia;
- (d) lupien myöntämisen ja yleisön osallistumisen osalta
- yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyjen keskimääräistä ja pisintä kokonaiskestoa, mukaan lukien lupamenettelyn kunkin vaiheen kesto, verrattuna 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen alustavien tärkeiden välitavoitteiden aikatauluun;
 - yhteistä etua koskevien hankkeiden kohtaamaa vastustusta (erityisesti kirjallisten vastalauseiden lukumäärä julkisessa kuulemisprosessissa, muutoksenhakutoimien lukumäärä);

- (e) sääntelyllisen kohtelun osalta
- niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärää, joista on annettu rajat ylittävää kustannusten jakamista koskeva päätös 13 artiklan mukaisesti;
 - niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärää ja tyyppiä, joille on tarjottu erityisiä kannustimia 14 artiklan mukaisesti.

17 artikla

Tiedottaminen ja julkisuus

Komissio perustaa infrastruktuurien avoimuusfoorumin, joka on helposti yleisön saatavilla. Foorumi sisältää seuraavat tiedot:

- (a) yleiset, säännöllisesti päivitetyt tiedot kustakin yhteistä etua koskevasta hankkeesta, mukaan lukien maantieteelliset tiedot;
- (b) kunkin yhteistä etua koskevan hankkeen toteuttamissuunnitelma;
- (c) 12 artiklan mukaisesti laaditun menetelmän pohjalta tehdyn kustannus-hyötyanalyysin keskeiset tulokset asianomaisista yhteistä etua koskevista hankkeista, lukuun ottamatta kaupallisesti arkaluonteisia tietoja.

18 artikla

Siirtymäsäännökset

Tämä asetus ei vaikuta sellaisen rahoitustuen antamiseen, jatkamiseen tai muuttamiseen, jonka komissio on myöntänyt Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 680/2007³¹ nojalla julkaistujen ehdotuspyyntöjen pohjalta päätöksen N:o 1364/2006/EY liitteissä I ja III luetelluille hankkeille tai neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1083/2006³² määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi TEN-E-verkkoa koskevien menoluokkien perusteella.

19 artikla

Kumoaminen

Kumotaan päätös N:o 1364/2006/EY 1 päivästä tammikuuta 2014. Tästä asetuksesta ei aiheudu mitään oikeuksia päätöksen N:o 1364/2006/EY liitteissä I ja III luetelluille hankkeille.

20 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

³¹ EUVL L 162, 22.6.2007, s. 1.

³² EUVL L 210, 31.7.2006, s. 25.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2013.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

ENERGIAINFRASTRUKTUURIEN ENSISIJAISET KÄYTÄVÄT JA ALUEET

Tätä asetusta sovelletaan seuraaviin Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin:

1. ENSISIJAISET SÄHKÖKÄYTÄVÄT

- (1) *Pohjoisten merialueiden offshore-verkko ("NSOG")*: Pohjanmeren, Irlanninmeren, Englannin kanaalin, Itämeren ja niiden lähivesien integroitu offshore-sähköverkko uusiutuvista offshore-energialähteistä tuotetun sähkön siirtämiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin ja rajat ylittävän sähkökaupan lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Alankomaat, Belgia, Irlanti, Luxemburg, Ranska, Ruotsi, Saksa, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta.

- (2) *Länsi-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliitännät ("NSI West Electricity")*: alueen jäsenvaltioiden ja Välimeren alueen kolmansien maiden väliset yhteenliitännät erityisesti uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön liittämiseksi verkkoon.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Luxemburg, Malta, Portugali, Ranska, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta.

- (3) *Keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliitännät ("NSI East Electricity")*: pohjois-etelä- ja itä-länsisuuntaiset yhteenliitännät ja sisäiset linjat sisämarkkinoiden loppuun saattamiseksi ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön liittämiseksi verkkoon.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Puola, Romania, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tšekki ja Unkari.

- (4) *Baltian energiamarkkinoiden yhteenliitântäsuunnitelma sähkön osalta ("BEMIP Electricity")*: Itämeren alueen jäsenvaltioiden väliset yhteenliitännät ja sisäisten verkkoinfrastruktuurien vastaava vahvistaminen Baltian maiden eristyneisyyden poistamiseksi ja markkinoiden yhdentymisen edistämiseksi alueella.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Latvia, Liettua, Puola, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Viro.

2. ENSISIJAISET KAASUKÄYTÄVÄT

- (5) *Länsi-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset kaasuyhteydet ("NSI West Gas")*: Länsi-Euroopan pohjois-eteläsuuntaisten kaasuvirtojen yhteenliitântäkapasiteetit toimitusreittien monipuolistamiseksi ja kaasun lyhyen aikavälin toimituskyvyn parantamiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Luxemburg, Malta, Portugali, Ranska, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta.

- (6) *Keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset kaasuyhteydet ("NSI East Gas")*: Itämeren alueen, Adrianmeren ja Egeanmeren sekä Mustanmeren väliset alueelliset kaasuyhteydet erityisesti kaasuntoimitusten monipuolistamiseksi ja toimitusvarmuuden parantamiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Puola, Romania, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tšekki ja Unkari.

- (7) *Eteläinen kaasukäytävä ("SGC")*: kaasun siirto Kaspianmeren alueelta, Keski-Aasiasta, Lähi-idästä ja itäisen Välimeren alueelta unioniin kaasuntoimitusten monipuolistamiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tšekki ja Unkari.

- (8) *Baltian energiamarkkinoiden yhteenliittäntäsuunnitelma kaasun osalta ("BEMIP Gas")*: infrastruktuuri kolmen Baltian maan ja Suomen eristyneisyyden ja yhdestä toimittajasta riippuvuuden poistamiseksi ja Itämeren alueen toimitusten monipuolistamiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Latvia, Liettua, Puola, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Viro.

3. ENSISIJAINEN ÖLJYKÄYTÄVÄ

- (9) *Keskisen Itä-Euroopan öljyntoimitusyhteydet ("OSC")*: keskisen Itä-Euroopan öljyputkiverkon yhteentoimivuus toimitusvarmuuden parantamiseksi ja ympäristöriskien pienentämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Itävalta, Puola, Saksa, Slovakia, Tšekki ja Unkari.

4. ENSISIJAISET AIHEALUEET

- (10) *Älykkäiden verkkojen käyttöönotto*: älykkäiden verkkoteknologioiden käyttöönotto kaikkialla unionissa, jotta voidaan ottaa tehokkaasti huomioon kaikkien sähköverkkoon liitettyjen käyttäjien käyttötottumukset ja toiminta, erityisesti suurten sähkömäärien tuotanto uusiutuvista tai hajautetuista energialähteistä sekä kuluttajien kysynnänohjaus.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

- (11) *Sähkönsiirron valtaväylät*: ensimmäiset sähkönsiirron valtaväylät vuoteen 2020 mennessä unionin laajuisen sähkönsiirron valtaväyläverkon rakentamiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

- (12) *Rajat ylittävä hiilidioksidi-verkko:* hiilidioksidin siirtoinfrastruktuurin kehittäminen jäsenvaltioiden välillä ja unionin naapurimaiden kanssa hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin saamiseksi käyttöön.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

LIITE II

ENERGIAINFRASTRUKTUURIEN LUOKAT

Liitteessä I lueteltujen ensisijaisten energiainfrastruktuurien toteuttamiseksi kehitettävät energiainfrastruktuuriluokat ovat seuraavat:

(1) sähkö:

- (a) suurjänniteilmajohdot, jotka on suunniteltu vähintään 220 kV:n jännitteelle, ja maan- tai merenalaiset siirtokaapelit, jotka on suunniteltu vähintään 150 kV:n jännitteelle;
- (b) erityisesti sähkönsiirron valtaväylien osalta: kaikki fyysiset laitteet, jotka on suunniteltu mahdollistamaan sähkönsiirto korkealla tai erittäin korkealla jännitteellä, jotta yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tai unionin ulkopuolisessa maassa sijaitsevia suuria sähköntuotantomääriä tai varastoja voidaan yhdistää suuren mittakaavan sähkönkulutukseen yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa;
- (c) sähkövarastointilaitokset, joita käytetään sähkön pysyvään tai tilapäiseen varastointiin maanpäällisissä tai maanalaisissa infrastruktuureissa tai geologisilla varastointialueilla, sillä edellytyksellä, että ne on liitetty suoraan vähintään 110 kV:n jännitteelle suunniteltuihin suurjännitejohtoihin;
- (d) kaikki a–c alakohdassa määriteltyjen järjestelmien turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät kaikilla jännitetasoilla;
- (e) kaikki laitteet ja laitteistot, sekä siirtotasolla että keskijännitteisellä jakelutasolla, joiden tarkoituksena on kaksisuuntainen digitaalinen viestintä ja sähköntuotannon, siirron, jakelun ja kulutuksen tosiaikainen tai lähes tosiaikainen, interaktiivinen ja älykäs seuranta ja hallinta sähköverkossa sellaisen verkon kehittämiseksi, jossa voidaan ottaa tehokkaasti huomioon kaikkien siihen liitettyjen käyttäjien – tuottajien ja kuluttajien sekä niiden, jotka ovat molempia – käyttötottumukset ja toiminta siten, että voidaan turvata taloudellisesti tehokkaat ja kestävät sähköjärjestelmät, joissa hävikki on vähäistä ja laatu, toimitusvarmuus ja turvallisuus ovat korkeatasoisia;

(2) kaasu:

- (a) maakaasun ja biokaasun siirtoputkistot, jotka ovat osa pääasiassa korkeapaineputkista koostuvia putkistoja, lukuun ottamatta tuotantovaiheen aikaisia korkeapaineputkistoja ja maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistoja;
- (b) edellä mainittuihin korkeapaineputkiin yhdistetyt maanalaiset varastot;
- (c) nesteytetyn maakaasun (LNG) tai paineistetun maakaasun (CNG) vastaanotto-, varastointi- ja kaasuttamislaitokset tai paineenvähennyslaitokset;

- (d) kaikki järjestelmän turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan tai kaksisuuntaisen kapasiteetin mahdollistamisen kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot;
- (3) öljy:
- (a) raakaöljyn siirtoon käytetyt putkistot;
 - (b) raakaöljyputkistojen toiminnan kannalta välttämättömät pumppuasemat ja varastot;
 - (c) kaikki järjestelmän moitteettoman, turvallisen ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät ja vastakkaisvirtauslaitteistot;
- (4) hiilidioksidi:
- (a) erityiset putkistot, lukuun ottamatta tuotantovaiheen aikaista putkiverkkoa, joita käytetään ihmisen toiminnasta aiheutuvan hiilidioksidin siirtoon useammasta kuin yhdestä lähteestä, eli teollisuuslaitoksista (mukaan lukien voimalat), jotka tuottavat hiilidioksidikaasua polttamalla tai muilla kemiallisilla reaktioilla, joihin liittyy fossiilisia tai ei-fossiilisia hiiltä sisältäviä yhdisteitä, hiilidioksidin pysyvää geologista varastointia varten direktiivin 2009/31/EY mukaisesti;
 - (b) hiilidioksidin nesteytys- ja välivarastointilaitokset jatkosiirtoa varten. Tähän eivät sisälly siinä geologisessa muodostumassa olevat infrastruktuurit, jota käytetään hiilidioksidin pysyvään geologiseen varastointiin direktiivin 2009/31/EY mukaisesti, eivätkä niihin liittyvät maan pinnalla olevat laitokset ja injektointilaitokset;
 - (c) kaikki järjestelmän moitteettoman, turvallisen ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät.

LIITE III

YHTEISTÄ ETUA KOSKEVIEN HANKKEIDEN ALUEELLINEN YKSILÖINTI

1. ALUEELLISIA RYHMIÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

- (1) Liitteessä II olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien sähköhankkeiden osalta kukin ryhmä koostuu seuraavien tahojen edustajista: jäsenvaltiot, kansalliset sääntelyviranomaiset, siirtoverkonhaltijat alueellista yhteistyötä koskevan velvoitteensa mukaisesti, josta säädetään direktiivin 2009/72/EY 6 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 714/2009 12 artiklassa, ja hankkeiden toteuttajat, joita liitteessä I määritellyt ensisijaiset infrastruktuurikäytävät ja -alueet koskevat, sekä komissio, virasto ja Sähkö-ENTSO.

Liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien kaasuhankeiden osalta kukin ryhmä koostuu seuraavien tahojen edustajista: jäsenvaltiot, kansalliset sääntelyviranomaiset, siirtoverkonhaltijat alueellista yhteistyötä koskevan velvoitteensa mukaisesti, josta säädetään direktiivin 2009/73/EY 7 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklassa, ja hankkeiden toteuttajat, joita liitteessä I määritellyt ensisijaiset infrastruktuurikäytävät ja -alueet koskevat, sekä komissio, virasto ja Kaasu-ENTSO.

Liitteessä II olevassa 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien öljyn- ja hiilidioksidinsiirtohankeiden osalta kukin ryhmä koostuu seuraavien tahojen edustajista: jäsenvaltiot, hankkeiden toteuttajat, joita liitteessä I määritellyt ensisijaiset infrastruktuurikäytävät ja -alueet koskevat, ja komissio.

- (2) Kunkin ryhmän on organisoitava työnsä direktiivin 2009/72/EY 6 artiklassa, direktiivin 2009/73/EY 7 artiklassa, asetuksen (EY) N:o 714/2009 12 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklassa säädettyjen alueellisten yhteistyötoimien ja muiden olemassa olevien alueellisten yhteistyörakenteiden mukaisesti.
- (3) Kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa, siinä määrin kuin se on tarpeen liitteessä I määritellyn asianomaisen ensisijaisen infrastruktuurikäytävän tai -alueen toteuttamiseksi, kansallisten hallintojen ja sääntelyviranomaisten edustajia, hankkeiden toteuttajia ja siirtoverkonhaltijoita EU:n ehdokasmaista ja mahdollisista ehdokasmaista ja Euroopan talousalueen ja Euroopan vapaakauppaliiton jäsenmaista sekä edustajia energiayhteisön toimitelimestä ja elimistä, Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvista maista ja maista, joiden kanssa unioni on sopinut erityisestä energia-alan yhteistyöstä.
- (4) Kukin ryhmä kuulee asianomaisia sidosryhmiä edustavia järjestöjä, mukaan lukien tuottajat, jakeluverkonhaltijat, toimittajat ja kuluttajat, ja 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tehtävien osalta ympäristöjärjestöjä. Ryhmä voi järjestää kuulemistilaisuuksia, jos ne ovat tarpeen sen tehtävien toteuttamiseksi.

2. ALUEELLINEN YKSILÖINTIPROSESSI

- (1) Kunkin hankkeen toteuttajan on toimitettava yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi valintaa koskeva hakemus asiaa käsittelevän ryhmän jäsenille, mukaan lukien arviointi hankkeen (hankkeiden) vaikutuksesta liitteessä I määriteltyjen ensisijaisten infrastruktuurikäytävien ja -alueiden toteuttamiseen ja siitä, täyttyvätkö 6 artiklassa määritellyt asiaa koskevat arviointiperusteet, sekä kaikki muut hankkeen arvioinnin kannalta merkitykselliset tiedot.
- (2) Kaikkien vastaanottajien on pidettävä kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.
- (3) Liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien ehdotettujen sähkönsiirto ja -varastointihankkeiden on oltava osa viimeisintä saatavilla olevaa kymmenvuotista sähköverkon kehittämissuunnitelmaa, jonka Sähkö-ENTSO on laatinut asetusten (EY) N:o 714/2009 8 artiklan mukaisesti.
- (4) Kaikissa yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin laajuisissa luetteloissa, jotka on hyväksytty 1 päivän elokuuta 2013 jälkeen, liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien ehdotettujen kaasunsiirto ja -varastointihankkeiden on oltava osa viimeisintä saatavilla olevaa kymmenvuotista kaasuverkon kehittämissuunnitelmaa, jonka Kaasu-ENTSO on laatinut asetusten (EY) N:o 715/2009 8 artiklan mukaisesti.
- (5) Liitteessä II olevassa 4 kohdassa tarkoitettuun luokkaan kuuluvat ehdotetut hiilidioksidinsiirtohankeet on esitettävä osana useamman kuin kahden jäsenvaltion laatimaa suunnitelmaa, joka koskee rajat ylittävän hiilidioksidin siirto- ja varastointi-infrastruktuurin kehittämistä ja jonka asianomaiset jäsenvaltiot tai kyseisten jäsenvaltioiden nimeämät yksiköt esittävät komissiolle.
- (6) Arvioidessaan liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvia ehdotettuja sähkö- ja kaasuhankkeita kunkin ryhmän on otettava huomioon, sanotun rajoittamatta 4 kohdan soveltamista, Sähkö- ja Kaasu-ENTSOjen asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 8 artiklan mukaisesti laatimassa viimeisimmässä saatavilla olevassa kymmenvuotisessa sähkö- ja kaasuverkon kehittämissuunnitelmassa 12 artiklan 7 kohdan säännösten mukaisesti tekemä analyysi liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvista ehdotetuista sähkö- ja kaasuhankkeista.

LIITE IV

YHTEISTÄ ETUA KOSKEVIEN HANKKEIDEN ARVIONTIPERUSTEISIIN LIITTYVÄT SÄÄNNÖT JA INDIKAATTORIT

- (1) Hanke, jolla on merkittävä rajat ylittävä vaikutus, on jonkin jäsenvaltion alueella sijaitseva hanke, joka täyttää seuraavat ehdot:
- (a) sähkönsiirron osalta hanke muuttaa verkon siirtokapasiteettia kyseisen jäsenvaltion rajalla yhden tai useamman muun jäsenvaltion kanssa tai saman siirtokäytävän missä tahansa merkityksellisessä poikkileikkauksessa vähintään 500 megawatilla verrattuna tilanteeseen, jossa hanketta ei toteuteta;
 - (b) sähköön varastoinnin osalta hanke luo varastointikapasiteettia, joka mahdollistaa vähintään 500 gigawattitunnin vuotuisen nettosähköntuotannon;
 - (c) kaasunsiirron osalta hanke koskee investointia vastakkaisvirtauskapasiteettiin tai muuttaa kykyä siirtää kaasua kyseisen jäsenvaltion rajan (rajojen) yli vähintään 10 prosentilla verrattuna ennen hankkeen toteutusta vallinneeseen tilanteeseen;
 - (d) kaasun varastoinnin tai nesteytetyn tai paineistetun maakaasun osalta hankkeen tavoitteena on suorien tai epäsuorien toimitusten järjestäminen vähintään kahteen jäsenvaltioon tai infrastruktuurinormin (N-1-säännön) täyttäminen alueellisella tasolla asetuksen (EY) N:o 994/2010 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - (e) älykkäiden verkkojen osalta hanke on suunniteltu suurjännite- tai keskijännitetaso laitteille ja laitteistoille, jotka on suunniteltu vähintään 10 kV:n jännitteelle. Siihen osallistuu vähintään kahden jäsenvaltion siirto- ja jakeluverkonhaltijoita, jotka kattavat vähintään 100 000 käyttäjää, jotka tuottavat tai kuluttavat sähköä tai tekevät molempia kulutusalueella, jossa kulutus on vähintään 300 gigawattituntia vuodessa; tästä vähintään 20 prosentin on oltava peräisin resursseista, joita ei voida säätää kysynnän mukaan.
- (2) Liitteessä II olevan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien hankkeiden osalta 4 artiklassa lueteltujen perusteiden täyttymistä mitataan seuraavasti:
- (a) Markkinoiden yhdentymistä, kilpailua ja järjestelmän joustavuutta mitataan viimeisimmässä saatavilla olevassa kymmenvuotisessa sähköverkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin pohjalta erityisesti seuraavasti:
 - lasketaan rajat ylittävien hankkeiden osalta vaikutus verkon siirtokykyyn molempiin virran kulkusuuntiin sähkömääränä (megawatteina) mitattuna tai niiden hankkeiden osalta, joilla on merkittävä rajat ylittävä vaikutus, vaikutus verkon siirtokykyyn asianomaisten jäsenvaltioiden rajoilla, asianomaisten jäsenvaltioiden ja unionin ulkopuolisten maiden välillä tai asianomaisten jäsenvaltioiden sisällä sekä vaikutus kysynnän ja tarjonnan tasapainottamiseen ja verkkotoimintoihin asianomaisissa jäsenvaltioissa;

- arvioidaan vaikutus liitteessä V olevassa 10 kohdassa määritellyllä analysoitavalla alueella suhteessa energiajärjestelmän laajuisiin tuotanto- ja siirtokustannuksiin ja markkinahintojen kehitykseen, jotka hankkeesta seuraavat erilaisissa suunnitteluskenaarioissa, ottaen erityisesti huomioon tärkeysjärjestyksessä aiheutuvat muutokset.
- (b) Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan tuotannon siirtämistä suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikoille mitataan viimeisimmässä saatavilla olevassa kymmenvuotisessa sähköverkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin pohjalta erityisesti seuraavasti:
- sähkönsiirron osalta arvioidaan uusiutuviin energialähteisiin perustuvan tuotantokapasiteetin määrä (teknologioittain, megawatteina), joka on liitetty verkkoon ja siirretään hankkeen seurauksena, verrattuna tämän tyyppisiin uusiutuviin energialähteisiin perustuvan tuotantokapasiteetin kokonaismäärään, joka asianomaisessa jäsenvaltiossa on suunniteltu saavutettavan vuonna 2020 direktiivin 2009/28/EY 4 artiklassa määritellyn uusiutuvia energialähteitä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman mukaisesti;
 - sähkön varastoinnin osalta verrataan hankkeen tarjoamaa uutta kapasiteettia samaan varastointiteknologiaan perustuvaan olemassa olevaan kokonaiskapasiteettiin liitteessä V olevassa 10 kohdassa määritellyllä analysoitavalla alueella.
- (c) Yhteentoimivuutta ja järjestelmän turvallista toimintaa mitataan viimeisimmässä saatavilla olevassa kymmenvuotisessa sähköverkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin pohjalta erityisesti arvioimalla hankkeen vaikutus odotettuun kuormitusputoamaan liitteessä V olevassa 10 kohdassa määritellyllä analysoitavalla alueella suhteessa tuotanto- ja siirtokapasiteetin riittävyyteen ominaisilla kuormitusjaksoilla, ottaen huomioon odotetut muutokset ilmastoon liittyvissä äärimmäisissä sääilmiöissä ja niiden vaikutukset infrastruktuurin häiriönsietoon.

Näitä indikaattoreita laskettaessa on otettava huomioon hankkeen kokonaiskustannukset sen teknisen elinkaaren aikana.

- (3) Liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien hankkeiden osalta 4 artiklassa lueteltujen perusteiden täyttymistä mitataan seuraavasti:
- (a) Markkinoiden yhdentymistä ja yhteentoimivuutta mitataan laskemalla hankkeen tuottama lisäarvo markkina-alueiden yhdentymiseen ja hintojen lähentymiseen ja järjestelmän yleiseen joustavuuteen, mukaan lukien vastakkaisvirtauksille tarjottu kapasiteettitaso eri skenaarioissa.
 - (b) Kilpailua mitataan toimitusten monipuolistumisen pohjalta, mukaan lukien kotimaisten toimituslähteiden helpompi saatavuus, ottaen huomioon toimituslähteiden, toimittajien ja reittien monipuolistuminen ja uuden kapasiteetin vaikutus kapasiteettitasolla laskettuun HHI-indeksiin liitteessä V olevassa 10 kohdassa määritellyllä analysoitavalla alueella.

- (c) Kaasun toimitusvarmuutta mitataan laskemalla hankkeen tuottama lisäarvo järjestelmän lyhyen ja pitkän aikavälin häiriönsietoon ja järjestelmän jäljellä olevan joustavuuden parantamiseen, jotta se selviää toimitushäiriöistä eri skenaarioissa, sekä hankkeen tarjoama lisäkapasiteetti mitattuna suhteessa infrastruktuurinormiin (N-1-sääntö) alueellisella tasolla asetuksen (EU) 994/2010 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
 - (d) Kestävyyttä mitataan hankkeen vaikutuksena päästöjen vähentämiseen, uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon varavoiman tai sähkö-kaasu-muuntamisen ja biokaasun siirron tukemiseen, ottaen huomioon odotetut muutokset ilmasto-olosuhteissa.
- (4) Liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun luokkaan kuuluvien hankkeiden osalta 4 artiklassa lueteltuja toimintoja arvioidaan seuraavin perustein:
- (a) Kestävyytaso: Tätä perustetta mitataan arvioimalla kasvihuonekaasupäästöjen vähentymistä ja sähköverkkoinfrastruktuurin ympäristövaikutuksia.
 - (b) Siirto- ja jakeluverkkojen kyky yhdistää käyttäjiä ja siirtää sähköä käyttäjille ja käyttäjiltä: Tätä perustetta mitataan arvioimalla hajautettujen energialähteiden asennettua kapasiteettia jakeluverkoissa, suurinta sallittua sähkön syöttömäärää ilman siirtoverkkojen ylikuormitusriskiä sekä energiamäärää, joka jätetään ottamatta uusiutuvista lähteistä ylikuormitus- tai turvallisuusriskien takia.
 - (c) Verkon liitettävyyden ja pääsyn kaikkiin verkkokäyttäjien luokkiin: Tätä perustetta arvioidaan tarkastelemalla menetelmiä, joita käytetään tuottajiin ja kuluttajiin ja niihin käyttäjiin, jotka ovat molempia, sovellettavien maksujen ja tariffien laskemiseen, ja näiden maksujen ja tariffien rakennetta, sekä arvioimalla verkossa dynaamista tasapainotusta varten saatavilla olevaa operatiivista joustavuutta.
 - (d) Toimitusten varmuus ja laatu: Tätä perustetta arvioidaan tarkastelemalla luotettavasti saatavilla olevan tuotantokapasiteetin ja huippukysynnän suhdetta, uusiutuvista lähteistä tuotetun sähkön osuutta, sähköjärjestelmän vakautta, keskeytysten kestoa ja tiheyttä asiakasta kohden, mukaan lukien ilmastoon liittyvät häiriöt, ja jännitteen laatutasoa.
 - (e) Tehokkuus ja palvelun laatu sähkön toimituksissa ja verkon toiminnassa: Tätä perustetta arvioidaan tarkastelemalla hävikkien tasoa siirto- ja jakeluverkoissa, pienimmän ja suurimman sähkönkysynnän suhdetta määrättynä ajanjaksona, kysyntäpuolen osallistumista sähkömarkkinoihin ja energiatehokkuustoimenpiteisiin, sähköverkkokomponenttien käyttöastetta (eli keskimääräistä kuormitusta), verkkokomponenttien saatavuutta (suhteessa suunniteltuun ja suunnittelemattomaan ylläpitoon) ja sen vaikutusta verkon suorituskykyyn sekä verkkokapasiteetin tosiasiallista saatavuutta suhteessa sen normiarvoon.
 - (f) Rajat ylittävien sähkömarkkinoiden edistäminen kuormitusvirtojen hallinnalla silmukavirtojen vähentämiseksi ja yhteenliitântäkapasiteettien lisäämiseksi: Tätä perustetta arvioidaan tarkastelemalla jäsenvaltion yhteenliitântäkapasiteetin ja sen sähkönkysynnän suhdetta,

yhteenliitäntäkapasiteettien käyttöä ja yhteenliitännöissä perittyjä siirtorajoitusmaksuja.

- (5) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvien öljynsiirtohankkeiden osalta 4 artiklassa lueteltujen perusteiden täyttymistä mitataan seuraavasti:
- (a) Öljyn toimitusvarmuutta mitataan arvioimalla hankkeen tarjoaman uuden kapasiteetin tuottamaa lisäarvoa järjestelmän lyhyen ja pitkän aikavälin häiriönsietoon ja järjestelmän jäljellä olevaa joustavuutta, jotta se selviää toimitushäiriöistä eri skenaarioissa.
 - (b) Yhteentoimivuutta mitataan arvioimalla sitä, kuinka paljon hanke parantaa öljyverkon toimintaa, erityisesti mahdollistamalla virtaussuunnan kääntämisen.
 - (c) Resurssien tehokasta ja kestävää käyttöä arvioidaan tarkastelemalla sitä, kuinka laajasti hankkeessa hyödynnetään jo olemassa olevaa infrastruktuuria ja kuinka se edistää ympäristöön ja ilmastonmuutokseen liittyvien taakkojen ja riskien minimointia.

LIITE V

ENERGIAJÄRJESTELMÄN LAAJUINEN KUSTANNUS-HYÖTYANALYYSI

Yhteistä etua koskevien hankkeiden yhdenmukaistetussa energiajärjestelmän laajuudessa kustannus-hyötyanalyysissä käytettävissä menetelmissä on noudatettava tässä liitteessä vahvistettuja periaatteita.

- (1) Menetelmien on perustuttava yhteisiin syöttötietoihin, jotka edustavat unionin sähkö- ja kaasuverkkoja vuosina $n+5$, $n+10$, $n+15$ ja $n+20$, missä n on analyysin suoritusvuosi. Tietoihin on sisällyttävä vähintään seuraavat:
 - (a) Sähkö: skenaariot, jotka kuvaavat kysyntää, tuotantokapasiteetteja polttoainetyypeittäin (biomassa, maalämpö, vesivoima, kaasu, ydinvoima, öljy, kiinteät polttoaineet, tuuli, aurinkosähkö, keskittävä aurinkolämpö, muut uusiutuvat teknologiat) ja niiden maantieteellistä sijaintia, polttoaineiden hintoja (mukaan lukien biomassa, hiili, kaasu ja öljy), hiilidioksidin hintoja sekä siirtoverkon ja tarvittaessa jakeluverkon koostumusta ja sen kehitystä, ottaen huomioon kaikki merkittävät uudet tuotanto- (myös hiilidioksidin talteenotolla varustettu kapasiteetti), varastointi- ja siirtohankkeet, joista on tehty lopullinen investointipäätös ja jotka on määrä ottaa käyttöön vuoden $n+5$ loppuun mennessä;
 - (b) Kaasu: skenaariot, jotka kuvaavat kysyntää, tuontia, polttoaineiden hintoja (mukaan lukien hiili, kaasu ja öljy), siirtoverkon koostumusta ja sen kehitystä, ottaen huomioon kaikki uudet hankkeet, joista on tehty lopullinen investointipäätös ja jotka on määrä ottaa käyttöön vuoden $n+5$ loppuun mennessä.
- (2) Tietojen on vastattava analyysin tekoajankohtana voimassa olevaa unionin ja kansallista lainsäädäntöä. Sähkön ja kaasun osalta käytettyjen tietojen on oltava yhteensopivia etenkin hintoja ja markkinoilla olevia määriä koskevien oletusten osalta. Ennen tietojen laatimista on kuultava virallisesti jäsenvaltioita ja kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edustavia järjestöjä. Komissio ja virasto varmistavat vaadittujen kaupallisten tietojen saannin kolmansilta osapuolilta, jos se on tarpeen.
- (3) Menetelmissä on annettava ohjeita kustannus-hyötyanalyysissä tarvittavan verkko- ja markkinamallinnuksen kehittämistä ja käytöstä.
- (4) Kustannus-hyötyanalyysin on perustuttava kustannusten ja hyötyjen yhdenmukaistettuun arviointiin erilaisissa analysoiduissa hankeluokissa ja sen on katettava vähintään 1 kohdassa tarkoitettu ajanjakso.
- (5) Kustannus-hyötyanalyysissä on otettava huomioon vähintään seuraavat kustannukset: pääomamenot, käyttö- ja ylläpitokustannukset hankkeen teknisen elinkaaren ajalta ja tarvittaessa käytöstäpoisto- ja jätehuoltokustannukset. Menetelmissä on annettava ohjeita laskelmissa käytettävistä diskonttokoroista.
- (6) Sähkön siirron ja varastoinnin osalta kustannus-hyötyanalyysissä on otettava huomioon vähintään vaikutukset liitteessä III määriteltuihin indikaattoreihin. Viimeisimmän saatavilla olevan kymmenvuotisen sähköverkon

kehittämissuunnitelman laadinnassa käytettyjen menetelmien mukaisesti siinä on vielä erityisesti otettava huomioon hankkeen vaikutukset seuraaviin:

- (a) kilpailu eri verkonhaltijoiden markkinavoiman ja eri jäsenvaltioiden hintojen lähentymisen kannalta;
 - (b) sähkön tuotanto-, siirto- ja jakelukustannukset, mukaan lukien voimaloiden oman kulutuksen kustannukset sekä kasvihuonekaasupäästöihin ja siirtohävikkeihin liittyvät kustannukset hankkeen teknisen elinkaaren aikana;
 - (c) uusien tuotanto- ja siirtoinvestointien tulevat kustannukset hankkeen teknisen elinkaaren aikana;
 - (d) toiminnan joustavuus, mukaan lukien säätövoiman ja lisäpalvelujen optimointi;
 - (e) järjestelmän häiriönsieto, mukaan lukien kyky sietää katastrofeja ja ilmastonmuutosta, ja verkon turvallisuus, erityisesti direktiivissä 2008/114/EY määritellyissä Euroopan elintärkeissä infrastruktuureissa.
- (7) Kaasun osalta kustannus-hyötyanalyysissä on otettava huomioon vähintään markkinatestauksen, kuten open season -menettelyjen, tulokset, vaikutukset liitteessä III määriteltyihin indikaattoreihin ja seuraavat vaikutukset:
- (a) kilpailu eri verkonhaltijoiden markkinavoiman ja eri jäsenvaltioiden hintojen lähentymisen kannalta;
 - (b) järjestelmän häiriönsieto, mukaan lukien kyky sietää katastrofeja ja ilmastonmuutosta, ja verkon turvallisuus, erityisesti direktiivissä 2008/114/EY määritellyissä Euroopan elintärkeissä infrastruktuureissa;
 - (c) toimituskatkon todennäköisyys ja toimittamatta jäävä määrä, ja toimitusten varmuuden ja laadun parantuminen;
 - (d) myötävaikutus eri kaasumarkkina-alueiden yhdentymiseen;
 - (e) kaasuverkon joustavuus ja ylikuormitus.
- (8) Älykkäiden verkkojen osalta kustannus-hyötyanalyysissä on otettava huomioon vaikutukset liitteessä III määriteltyihin indikaattoreihin.
- (9) Yksityiskohtainen menetelmä, jota käytetään 6–8 kohdassa tarkoitettujen indikaattoreiden huomioon ottamiseen, on laadittava kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edustavien järjestöjen virallisen kuulemisen jälkeen.
- (10) Menetelmissä on määriteltävä kunkin yksittäisen hankkeen kustannus-hyötyanalyysissä ja alueellisessa tai unionin laajuisessa analyysissä analysoitava alue. Yksittäisen hankkeen analysoitava alue kattaa kaikki jäsenvaltiot ja unionin ulkopuoliset maat, joiden alueelle hanke rakennetaan, kaikki naapurijäsenvaltiot ja kaikki muut jäsenvaltiot, joihin hankkeella on merkittäviä vaikutuksia.
- (11) Menetelmissä on määriteltävä tehtävä analyysi asianmukaisten syöttötietojen pohjalta laskemalla kohdefunktion tulokset kunkin hankkeen kanssa ja ilman sitä.

Analyysissa on yksilöitävä jäsenvaltiot, joihin hankkeella on positiivinen nettovaikutus (edunsaajat), ja jäsenvaltiot, joihin hankkeella on negatiivinen nettovaikutus (kustannusten kantajat). Kuhunkin kustannus-hyötyanalyysiin on sisällyttävä herkkyysanalyysit, jotka koskevat syöttötietoja, eri hankkeiden käyttöönottopäiviä samalla analysoitavalla alueella ja muita asiaankuuluvia parametreja.

- (12) Siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden on vaihdettava menetelmien laadinnassa tarvittavia tietoja, myös asianmukaisesta verkko- ja markkinamallinnuksesta. Siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden, jotka keräävät tietoja muiden siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden puolesta, on palautettava tietojen keruun tulokset osallistuville siirto- ja jakeluverkonhaltijoille. Tämän asetuksen 12 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun sähkö- ja kaasumarkkinoiden yhteisen markkina- ja verkkomallin osalta tämän liitteen 1 kohdassa tarkoitettujen syöttötietojen on katettava vuodet $n+10$, $n+20$ ja $n+30$, ja mallin on mahdollistettava taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristövaikutusten täydellinen arviointi, mukaan lukien erityisesti ulkoiset kustannukset kuten kasvihuonekaasupäästöihin ja tavanomaisiin ilman epäpuhtauspäästöihin tai toimitusvarmuuteen liittyvät kustannukset.

LIITE VI

AVOIMUUTTA JA YLEISÖN OSALLISTUMISTA KOSKEVAT SUUNTAVIIIVAT

- (1) Menettelykäsikirjassa on yksilöitävä vähintään seuraavat:
 - (a) asiaa koskeva lainsäädäntö, johon päätökset ja lausunnot perustuvat eri tyyppisissä yhteistä etua koskevissa hankkeissa, mukaan lukien ympäristölainsäädäntö;
 - (b) hankittavat päätökset ja lausunnot;
 - (c) toimivaltaisen viranomaisen, muiden viranomaisten ja keskeisten sidosryhmien nimet ja yhteystiedot;
 - (d) työnkulku, jossa hahmotellaan prosessin jokainen vaihe, myös sen alustava aikataulu;
 - (e) tiedot päätöshakemusta varten toimitettavien asiakirjojen kattavuudesta, rakenteesta ja yksityiskohtaisuudesta, mukaan lukien tarkastusluettelo;
 - (f) tiedot siitä, missä vaiheissa ja millä tavoin suuri yleisö voi osallistua prosessiin.
- (2) Jotta voidaan lisätä yleisön osallistumista lupaprosessiin, on noudatettava seuraavia periaatteita:
 - (a) Sidosryhmille, joihin yhteistä etua koskeva hanke vaikuttaa, mukaan lukien asianomaiset viranomaiset, maanomistajat ja hankkeen läheisyydessä asuvat kansalaiset sekä suuri yleisö ja sen yhteenliittymät, järjestöt tai ryhmät, on tiedotettava ja niitä on kuultava laajasti varhaisessa vaiheessa ja avoimella ja läpinäkyvällä tavalla. Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa tuettava aktiivisesti hankkeen toteuttajan toteuttamia toimia.
 - (b) Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että yhteistä etua koskevien hankkeiden julkiset kuulemismenettelyt keskitetään mahdollisuuksien mukaan. Kunkin julkisen kuulemisen on katettava kaikki kysymykset, joilla on merkitystä menettelyn kyseisessä vaiheessa, eikä kysymystä, jolla on merkitystä menettelyn yhdessä tietyssä vaiheessa, saa käsitellä useammassa kuin yhdessä julkisessa kuulemisessa. Julkisessa kuulemisessa käsiteltävät kysymykset on mainittava selkeästi julkista kuulemistä koskevassa ilmoituksessa.
 - (c) Huomautuksia ja vastalauseita saa ottaa vastaan ainoastaan julkisen kuulemisen alkamisesta sen päättymispäivään saakka.
- (3) Yleisön osallistumista koskevaan toimintamalliin on sisällyttävä vähintään seuraavat tiedot:
 - (a) asianomaiset sidosryhmät, joita kuullaan;
 - (b) suunnitellut toimenpiteet;

- (c) aikataulu;
 - (d) eri tehtäviin osoitetut henkilöstöresurssit.
- (4) Ennen hakemusasiakirjojen jättämistä toteutettavan julkisen kuulemisen yhteydessä asianomaisten osapuolten on vähintään
- (a) julkaistava enintään 15-sivuinen tiedote, jossa esitetään selkeällä ja tiiviillä tavalla yleiskatsaus hankkeen tarkoituksesta ja alustavasta aikataulusta, vähintään kolme huomioon otettua vaihtoehtoista reittiä, odotetut vaikutukset, myös luonteeltaan rajat ylittävät, sekä mahdolliset lieventävät toimenpiteet;
 - (b) tiedotettava kaikille sidosryhmille, joihin hanke vaikuttaa, 10 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla verkkosivulla tai muita asianmukaisia tiedotuskanavia käyttäen;
 - (c) lähetettävä asianomaisille sidosryhmille, joihin hanke vaikuttaa, kirjallinen kutsu erityisiin kokouksiin, joissa huolenaiheista keskustellaan.
- (5) Hankkeen verkkosivuilla on asetettava saataville vähintään seuraavat tiedot:
- (a) ei-tekniinen ja säännöllisesti päivitetty enintään 50-sivuinen tiivistelmä, josta käy ilmi hankkeen kulloinenkin tilanne ja johon merkitään selvästi muutokset aikaisempiin versioihin, kun tekstiä päivitetään;
 - (b) hankkeen ja julkisen kuulemisen yleissuunnitelma, jossa ilmoitetaan selkeästi julkisten kuulemistilaisuuksien päivämäärät ja paikat;
 - (c) yhteystiedot täydellisten hakemusasiakirjojen tilaamista varten;
 - (d) yhteystiedot huomautusten ja vastalauseiden esittämiseksi julkisten kuulemisten aikana;
 - (e) 10 artiklan 1 kohdan mukainen menettelykäsikirja.